

17/11/2016

כ"ב/אלול/תשע"ו

חוזר מס הכנסה מס' 6 / 2016 – רשות המסים בנושא: מיסוי בעל שליטה בחברה

נשלטת זרה

חוזר מס הכנסה מס' 6 / 2016 – רשות המסים בנושא: מיסוי בעל שליטה בחברה

1 נשלטת זרה

1. רקע כללי

2. המסגרת הנורמטיבית

2.1 הגדרת חברה נשלטת זרה - כללי

2.2 תנאי הרווח הפאסיבי והגדרת הכנסה פאסיבית

2.3 תנאי ההחזקה

3. בעל שליטה בחנ"ז

3.1 הגדרה

3.2 מיסוי בעל השליטה

4. רווחים שלא שולמו

5. מתן זיכוי בגין מס זר - סעיף 75(ד1) לפקודה

6. חלוקת דיבידנד בפועל מתוך רווחים שלא שולמו

6.1 כללי

6.2 סעיף 75(ד) עובר לתיקון 198

6.3 סעיף 75(ד) לאחר תיקון 198

6.4 דיבידנד שמקורו ברווחים שלא שולמו לפני תיקון 198 ולאחריו

7. מכירת מניות בחנ"ז – סעיף 75(ה) לפקודה

7.1 כללי

7.2 סעיף 75(ה) עובר לתיקון 198

7.3 סעיף 75(ה) לאחר תיקון 198

7.4 תמורה בגין רווחים שלא שולמו שהופקו לפני תיקון 198 ולאחריו

8. טיפול בחנ"ז ששנת המס שלה שונה משנת המס בישראל

9. חברה זרה שהיא "חברה נשלטת זרה" ו"חברת משלח-יד זרה"

10. דגשים נוספים _____ **28**

נספח א' לחוזר מ"ה XX/2016 מיסוי בעל שליטה בחברה נשלטת זרה – _____ 29

דוגמה מספר 1: _____ **29**

דוגמה מספר 2: _____ **31**

דוגמה מס 3: _____ **34**

דוגמה מס' 4: _____ **36**

דוגמה מס' 5: _____ **41**

1. רקע כללי

1.1. במסגרת תיקון 132 לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א - 1961 (להלן

- "הפקודה"), נוסף לפקודה פרק רביעי 1, הכולל את סעיף 75ב בו נקבעו הוראות לעניין מיסוי בעל השליטה בחברה נשלטת זרה (להלן - "חנ"ז"). הוראות הסעיף האמור חלות על הכנסות שהופקו על ידי חנ"ז החל מיום 1.1.2003 ואילך.

1.2. הוראות הפקודה האמורות בעניין החנ"ז, נדרשות לשם אכיפת שיטת המיסוי הפרסונאלי ונועדו למנוע תכנון מס שבו מבוצעת הסטה מלאכותית של הכנסות פאסיביות שהופקו מחוץ לישראל לחבר בני אדם תושב חוץ תוך דחיית אירוע המס בישראל למועד חלוקת הדיבידנד בפועל או למועד מימוש ההשקעה באותו חבר בני אדם תושב החוץ. על מנת להתמודד עם תכנון מס זה, קובע סעיף 75ב, כי יראו את בעל השליטה בחנ"ז כאילו קיבל דיבידנד בגובה הרווחים הפאסיביים (כפי שיוגדרו להלן) שהופקו על ידי החנ"ז בשנת המס השוטפת.

1.3. תנאי הכרחי לסיווג חבר בני אדם כחנ"ז הוא שאותו חבר בני אדם עונה להגדרת תושב חוץ בסעיף 1 לפקודה; משמע, כי מתקיימים לגבי אותו חבר בני אדם שני תנאים במצטבר:

- הוא התאגד מחוץ לישראל;
 - השליטה והניהול על עסקיו של אותו חבר בני אדם הם מחוץ לישראל.
- 1.4. למען הסר ספק, מובהר בזאת, כי חבר בני אדם שהתאגד מחוץ לישראל והוא מקיים את הדרישות לסיווגו כחנ"ז, לא יחשב ככזה במקרה שהוא נחשב לתושב ישראל מכוח חלופה (ב)(2) להגדרת "תושב ישראל" או "תושב" (שליטה וניהול). במקרה זה חבר בני האדם הוא תושב ישראל כהגדרתה בסעיף 1 לפקודה והוא חייב במס בישראל על כלל הכנסותיו, בין אם הופקו בישראל ובין אם הופקו או צמחו מחוץ לישראל, ובין אם הם באים בגדר המונח הכנסה פאסיבית כהגדרתו בסעיף 75ב(א)(5) ובין אם לאו. לשון אחר, הפרשנות למונח "עסקיו", המופיע בחלופה (ב)(2) להגדרת "תושב ישראל" או "תושב", היא פרשנות רחבה - לפיה מתייחס המונח לכל סוג של פעילות שחברה עוסקת בו, בין אם מדובר בעיסוק אקטיבי ובין אם מדובר בפעילות פאסיבית, לרבות פעילות של החזקות והשקעות פאסיביות (לשם קביעת קיום שליטה וניהול - ראו גם חוזר מס הכנסה 4/2002 - קווים מנחים לקביעת שליטה וניהול, לרבות תוספת 1 לחוזר האמור - אשר פורסמה לא מכבר).

- 1.5. ביום 1.1.2014 נכנס לתוקף תיקון 198 לפקודה (להלן - "תיקון 198") אשר שינה את הקריטריונים הנדרשים להגדרה של חברה נשלטת זרה במטרה למנוע תכנוני מס, כמפורט להלן. הוראות התיקון יחולו ביחס להכנסות שהופקו על ידי חברה נשלטת זרה החל מיום 1.1.2014 (להלן - "יום התחילה").
- 1.6. מטרת חוזר זה (להלן - "החוזר") היא להציג את הדין החל ביחס לבעל שליטה בחנ"ז מיום התחילה ואילך, תוך דגש והבהרות ביחס לדין החל לאחר תיקון 198 לפקודה. כמו כן, החוזר יציג את עמדת רשות המסים בסוגיות מסוימות הנוגעות למשטר החנ"ז. חוזר זה אינו מבטל או משנה את עמדת רשות המסים ביחס לאופן המיסוי של בעל שליטה בחנ"ז ביחס לרווחים שלא שולמו שהופקו על ידי החנ"ז עד ליום 31.12.2013, כפי שעמדה זו קיבלה ביטוי, בין היתר, בחוזר מס הכנסה מס' 5/2003 - מיסוי בעלי שליטה בחברה נשלטת זרה (להלן: "חוזר 5/2013"), וכן בחוזר מס הכנסה מס' 13/2011 - הבהרות לעניין סכום הרווחים שלא שולמו (להלן - "חוזר 13/2011").
- יובהר, כי חוזר 5/2003 וחוזר 13/2011 משקפים את עמדת רשות המסים ביחס לאופן המיסוי של בעל שליטה בחנ"ז ביחס לרווחים שלא שולמו שהופקו על ידי החנ"ז עד ליום 31.12.2013. יחד עם זאת, חוזר זה יעסוק בעמדת רשות המסים בנוגע לאמור בהקשר לדין לאחר תיקון 198.

2. המסגרת הנורמטיבית

- סעיף 75ב(ב)(1) לפקודה קובע כדלקמן: "בעל שליטה בחברה נשלטת זרה שיש לה רווחים שלא שולמו, יראו אותו כאילו קיבל כדיבידנד את חלקו היחסי באותם רווחים". כלומר, על מנת שיראו את בעל השליטה כאילו קיבל דיבידנד מחנ"ז, יש צורך בקיום של שלושה תנאים מצטברים כדלהלן:
- חבר בני אדם (תושב החוץ) העונה על הקריטריונים הנדרשים להגדרת חברה נשלטת זרה (כהגדרתה בסעיף 75ב(א)(1)).
 - החנ"ז מוחזק בידי בעל בשליטה (כהגדרתו בסעיף 75ב(א)(3)) אחד לפחות.
 - בחנ"ז צבורים רווחים שלא שולמו (כהגדרתם בסעיף 75ב(א)(12)).

2.1 הגדרת חברה נשלטת זרה - כללי

- סעיף 75ב(א) קובע כי חבר בני אדם תושב חוץ ייחשב לחנ"ז אם מתקיימים בו כל התנאים הבאים:
- 2.1.1 הזכויות בו אינן רשומות למסחר בבורסה. ואולם אם נרשמו בחלקן - פחות מ- 30% מהזכויות של אותו חבר בני אדם הונפקו לציבור או

נרשמו למסחר (להלן - "תנאי הסחירות"). במניין הזכויות שהונפקו כאמור לציבור, לא ימנו הזכויות המוחזקות על ידי בעל השליטה. יובהר כי לצורך בחינת תנאי זה יובא בחשבון מניין הזכויות המוחזק על ידי הציבור בחנ"ז, לאחר ההנפקה לציבור. לעניין תנאי הסחירות – ראה דוגמה מס' 1 בנספח א' לחוזר.

2.1.2 רוב הכנסתו או רוב רווחיו בשנת המס נובעים מהכנסה פסיבית (להלן: "תנאי הרווח הפאסיבי"). ההתייחסות לתנאי הרווח הפאסיבי תורחב להלן.

2.1.3 שיעור המס החל על הכנסותיו הפסיביות במדינות החוץ אינו עולה על 15% (להלן - "תנאי המס"). חישוב שיעור המס יעשה בדרך המפורטת בהגדרת "שיעור המס החל" בסעיף 75ב(א)(13) לפקודה. בהתאם להגדרה זו, שיעור המס החל על הרווחים הפאסיביים של החנ"ז שווה לסה"כ סכום המס שבו חויבה החברה הזרה בפועל בשל הכנסותיה הפסיביות כשהוא מחולק בסה"כ הרווחים שמקורם בהכנסה פסיבית באותה שנה. למען הסר ספק מובהר כי יש לוודא שהמס שילקח בחשבון לצורך חישוב שיעור המס החל הינו המס הסופי. יובהר כי לצורך חישוב המס הסופי אין לקחת בחשבון מיסים אשר שולמו על ידי החברה, אשר יכולים לחזור לחברה בעתיד בהתאם להוראות דיני המס במדינה הזרה, בקרות אירוע מסוים, כגון חלוקת דיבידנדים בפועל. כלומר מס שלא יוחזר לחברה או לבעלי הזכויות בה בדרך כלשהי. לעניין סופיות שיעור המס הזר – ראה דוגמה מס' 4 בנספח א' לחוזר. כן, יובהר השיעור האמור משקף את שיעור המס האפקטיבי לאחר ההטבות השונות.

2.1.4 מתקיים אחד מהתנאים הבאים (להלן יקרא קיומו של תנאי אחד לפחות מבין התנאים הללו: "תנאי ההחזקה"):

2.1.1.1 2.1.1.1 למעלה מ-50% באחד או יותר מאמצעי השליטה בחנ"ז

מוחזקים במישרין או בעקיפין ע"י תושבי ישראל, או

2.1.1.2 2.1.1.2 למעלה מ-40% באחד או יותר מאמצעי השליטה בחנ"ז

מוחזקים במישרין או בעקיפין ע"י תושבי ישראל, שיחד עם

קרוב של אחד או יותר מהם שהוא תושב חוץ, מחזיקים מעל

50% מאמצעי השליטה, או

2.1.1.3 לתושב ישראל הזכות למנוע קבלת החלטות מהותיות ביחס

לאותו חבר בני אדם. הגדרת "קרוב" לעניין בדיקת תנאי

ההחזקה בסעיף 75ב(ד)(1) הינה כהגדרתו בסעיף 88

לפקודה שהוא תושב חוץ, והגדרת "אמצעי שליטה" הינה

כהגדרתם בסעיף 88 לפקודה.

2.2 תנאי הרווח הפאסיבי והגדרת הכנסה פאסיבית

כאמור, על מנת שחבר בני אדם תושב חוץ יסווג כחברה נשלטת זרה חייב להתקיים לגביו גם תנאי הרווח הפאסיבי הקובע שרוב הכנסותיו או רוב רווחיו של חבר בני האדם בשנת המס נובעים מהכנסה פסיבית, כאשר, בעת בדיקת תנאי הרווח הפאסיבי ביחס לחבר בני אדם המוחזק במישרין או בעקיפין על ידי חברה עסקית, יש לבדוק (במקום הכלל האמור בסעיף 2.1.2 לחוזר) את סך "ההכנסות והרווחים הכוללים של החברה העסקית", כפי שיפורט להלן:

2.2.1 הגדרת הכנסה פאסיבית

הכנסה פסיבית מוגדרת בסעיף 75ב(א)(5) לפקודה, כהכנסה שאינה

מגיעה לכדי עסק או משלח יד והיא נובעת מאחד מהמקורות הבאים:

2.2.1.1 הכנסה מריבית או מהפרשי הצמדה.

2.2.1.2 הכנסה מדיבידנד, למעט הכנסה מדיבידנד שמקורו

בהכנסה אשר הופקה על ידי "חבר בני אדם מוחזק" ואשר

שולם עליה מס בשיעור העולה על 15%. לעניין זה "חבר

בני אדם מוחזק" – חבר בני אדם המוחזק במישרין או

בעקיפין על ידי החנ"ז בשיעור של 10% לפחות, או

בשיעור של 5% לפחות אם מדובר בחבר בני אדם

שהזכויות בו נסחרות בבורסה. להלן יקרא דיבידנד

שמקורו בהכנסה אשר הופקה על ידי חבר בני אדם מוחזק

ואשר שולם עליה מס בשיעור העולה על 15%: "דיבידנד

נייטרלי". למען הסר ספק מובהר כי בעת בחינת תנאי

הרווח הפאסיבי, דיבידנד נייטרלי לא ייחשב בידי החנ"ז

כרווח או כהכנסה, וכן לא יראו אותו כהכנסה לא פאסיבית

או כרווח לא פאסיבי; כלומר, הוא לא יילקח בחשבון (לא

במונה ולא במכנה) בעת חישוב היחס הקובע את תנאי

הרווח הפאסיבי. לעניין דיבידנד נייטרלי – ראה דוגמה מס'

4 בנספח לחוזר זה.

- 2.2.1.3 הכנסה מתמלוגים.
- 2.2.1.4 הכנסה מדמי שכירות.
- 2.2.1.5 תמורה בגין מכירת נכס שאינו נייר ערך ובלבד שמכירת הנכס אינה מסווגת כרווח הון בעסק או משלח יד.
- 2.2.1.6 תמורה ממכירת נייר ערך שהוחזק על ידי החנ"ז לתקופה של מעל לשנה (להלן - "תמורה לטווח ארוך"), וזאת גם אם מדובר במכירה של נכס במסגרת פעילות המגיעה לכדי עסק או משלח יד לפי דיני המס בישראל או בחו"ל. במקרה שנייר הערך הנמכר הוחזק על ידי החנ"ז לתקופה הקצרה משנה (להלן - "תמורה לטווח קצר"), רווח ההון יסווג כהכנסה פאסיבית ככל שפקיד לא ישתכנע כי מדובר במכירה של נכס במסגרת פעילות המגיעה לכדי עסק או משלח יד. נטל ההוכחה, כי התמורה לטווח קצר אינה הכנסה פאסיבית יחול על הנישום.
- 2.2.1.7 לעניין תנאי הרווח הפאסיבי – ראה דוגמאות מס' 2 ו- 4 בנספח לחוזר זה.
- 2.2.1.8 הכנסה כלשהי שמקורה בהכנסות או בתמורה כאמור בסעיפים 2.2.1.6-2.2.1.1 לעיל, אף אם היא הכנסה מעסק או ממשלח יד. מטרת הוראה זו היא למנוע "כיבוס" של הכנסה פאסיבית להכנסה שאינה פאסיבית באמצעות דרישת הוצאות שונות כגון דמי ניהול. דוגמה: תושב ישראל מחזיק 100% בחברה זרה העוסקת במתן שירותי ניהול. חברה זו מחזיקה 100% בחנ"ז שלה הכנסות פסיביות בסך 100,000 ₪ בשנה. החנ"ז מעבירה סך של 100,000 ₪ כדמי ניהול לחברת האם ולפיכך אין לה רווחים. החברה האם טוענת לרווח עסקי. בכדי לשמור על אופי ההכנסה, יראו בכל הכנסה שמקורה בהכנסה פסיבית, כהגדרתה בסעיף 75ב(א)(5), כהכנסה פסיבית אפילו אם היא הכנסה עסקית בידי מקבלה. תוצאה זו לא תעיד בהכרח כי מקבלת ההכנסה היא חנ"ז, אלא אם כן היא עומדת בעצמה בכל יתר תנאי ההגדרה. סיווג הכנסת

החנ"ז למקורות ההכנסה השונים המפורטים לעיל תעשה בהתאם לדיני המס בישראל.

2.2.2 הכנסותיה ורווחיה הכוללים של חברה עסקית

חברה עסקית מוגדרת בסעיף 75ב(א)(7) כדלקמן: "חבר בני אדם תושב חוץ שרוב הכנסותיו ורווחיו אינם הכנסות פסיביות". בעת בדיקת תנאי הרווח הפאסיבי ביחס לחבר בני אדם המוחזק במישרין או בעקיפין על ידי חברה עסקית, יש לבדוק בהתאם לסיפא של סעיף 75ב(א)(1)(ב) האם סך "ההכנסות והרווחים הכוללים של החברה העסקית" נובעים מהכנסה פסיבית, לאור הגדרת המונח **הכנסות ורווחים כוללים** שבסעיף 75ב(א)(6) לפקודה, כדלקמן: "הכנסות ורווחים כוללים" של חברה עסקית - הכנסותיה ורווחיה וכן חלקה היחסי, במישרין או בעקיפין, בהכנסות וברווחים של כל חבר בני אדם בשרשרת החברות שבו היא מחזיקה, במישרין או בעקיפין; לעניין זה, שיעור חלקה היחסי של החברה העסקית בעקיפין בהכנסות וברווחים כאמור, יחושב על ידי הכפלת שיעורי הזכויות ברווחים בכל חבר בני אדם בשרשרת החברות שבו מחזיקה החברה העסקית בעקיפין;". כלומר, יש להביא בחשבון את סכום הכנסותיה ורווחיה של החברה העסקית וכן את חלקה היחסי במישרין או בעקיפין בהכנסות וברווחים של כל חבר בני אדם בשרשרת החברות שבו היא מחזיקה במישרין או בעקיפין. ייחוס הרווחים מחבר בני אדם מוחזק לחברה העסקית, יעשה על פי הכפלת שיעורי הזכויות ברווח בכל חבר בני אדם שבשרשרת החברות. במידה ורוב סכום הכנסותיה או סכום רווחיה של החברה העסקית הם הכנסות או רווחים פסיביים יראו את תנאי ההכנסה הפסיבית כמתקיים ביחס לכל החברות המוחזקות על ידי החברה העסקית; החברה העסקית עצמה אשר מחזיקה כאמור בחברות האשכול לא תחשב לחנ"ז.

דוגמאות לבחינת ההכנסות הפסיביות בחברה המוחזקת ע"י חברה עסקית:

דוגמה מס' 1:

חברה זרה עסקית (להלן - "**חברת האם**") בבעלות מלאה של תושב ישראל, נבעו רווחים בשנת המס בסך 100,000 ₪ מפעילות עסקית, ובסך 50,000 ₪ מפעילות פסיבית. החברה מחזיקה בשלוש חברות.

להלן נתוני ההחזקה והפעילות העסקית: תושב ישראל – 100 אחוז,
מתוכם חברה עסקית זרה ("חברת האם"): חברה א' 64%, חברה ב'
80%, חברה ג' 45%, חברה ד' 80%

להלן נתונים לגבי חברה א':

שיעור החזקה בזכויות לרווחים – 64%

רווח עסקי – 80,000 ש"ח

רווח פסיבי – 5000 ש"ח

להלן נתונים לגבי חברה ב':

שיעור החזקה בזכויות לרווחים – 80%

רווח עסקי – 150,000 ש"ח

רווח פסיבי – 300,000 ש"ח

להלן נתונים לגבי חברה ג':

שיעור החזקה בזכויות לרווחים – 45%

רווח עסקי – 25,000 ש"ח

רווח פסיבי – 150,000 ש"ח

חברה א' מחזיקה ב- 80% מחברה ד' שלה רווח פסיבי בלבד של
150,000 ש"ח.

שאר בעלי המניות בחברות השונות הינם תושבי חוץ.

הערה: לשם פשטות נערכים החישובים בדוגמה לגבי רווחים בלבד
ולא לגבי הכנסות. בפועל, יש לערוך בדיקה גם לגבי הכנסות ככל
שמבחן הרווח אינו מתקיים.

להלן אופן החישוב הנדרש לשם קביעה, האם יש לראות בחברת האם
הזרה כחברה שרוב רווחיה הכוללים פסיביים, דבר שיאפשר לראות
בחברות המוחזקות על ידה, אם הן מקיימות את שאר תנאי הסעיף,
כחברות חנ"ז.

להלן נתונים לגבי החברה האם –

שיעור החזקה בחברה (חלק יחסי ברווח): לא רלוונטי

הכנסה עסקית: 100,000

הכנסה פסיבית: 50,000

להלן נתונים לגבי החברה א' –

שיעור החזקה בחברה (חלק יחסי ברווח): 64%

הכנסה עסקית: 51,200

הכנסה פסיבית: 3200

להלן נתונים לגבי החברה ב' –

שיעור החזקה בחברה (חלק יחסי ברווח): 80%

הכנסה עסקית: 120000

הכנסה פסיבית: 240000

להלן נתונים לגבי חברה ג' –

שיעור החזקה בחברה (חלק יחסי ברווח): 45%

הכנסה עסקית: 11250

הכנסה פסיבית: 67500

להלן נתונים לגבי החברה ד' –

שיעור החזקה בחברה (חלק יחסי ברווח): $64\% \times 80\% = 51.2\%$

הכנסה עסקית: אין

הכנסה פסיבית: 76800

סה"כ - הכנסה עסקית: 282450

הכנסה פסיבית: 437500

לפיכך יש לראות בחברת האם כחברה שרוב הכנסתה הכוללת או שרוב רווחיה הכוללים נובעים מהכנסה פסיבית. כל החברות בהן חברת האם מחזיקה, עשויות להיחשב כחנ"ז, אם תקיימנה את שאר תנאי הסעיף. במקרה האמור גם חברה א' תחשב כחנ"ז וזאת כיוון שמתקיים תנאי הרווח הפאסיבי (שכן חברה א' מהווה **חבר מוחזק** - הואיל והיא מוחזקת ע"י חברה עסקית אשר רוב רווחיה הכוללים נובעים מהכנסה פסיבית), וכן מתקיים תנאי ההחזקה (למעלה מ- 50% מאמצעי השליטה בה מוחזקים בעקיפין ע"י תושב ישראל). חברה ג' לא תחשב כחנ"ז כיוון שאינה עומדת בתנאי ההחזקה (למעלה מ- 50% מאמצעי השליטה כפי שיוסבר בסעיף 2.3 להלן). כך גם, חברות ב' ו- ד' עומדות בתנאי הרווח הפאסיבי ובתנאי ההחזקה (מהוות חבר בני אדם המוחזק במישרין או בעקיפין, בידי החבר המוחזק), ולפיכך הן עשויות להיחשב כחנ"ז. חברת האם, שהיא חברה עסקית, לא תוגדר כחנ"ז מאחר והיא עצמה לא מוחזקת ע"י חברה עסקית, ורוב רווחיה והכנסותיה אינם פסיביים.

דוגמה מס' 2:

להלן מבנה החזקות: **תושב ישראל – 100% חברה עסקית זרה,**

חברה ב' 30%, חברה א' 100%

לחברה העסקית הכנסות עסקיות בסך 10,000 ש"ל לחברה א' הכנסות פסיביות בסך 100 ש"ל והכנסות עסקיות בסך 1,000 ש"ל לחברה ב' הכנסות פאסיביות בסך 1,000,000 ש"ל. בחברה ב' שאר בעלי המניות הם תושבי חוץ.

ניתן לראות, כי אם חברה ב' לא הייתה קיימת הרי שמרבית הכנסותיה הכוללות של החברה העסקית היו מהכנסה אקטיבית (שאינה פסיבית) ואז חברה א' לא הייתה נחשבת כחנ"ז (שכן לא היה מתקיים תנאי הרווח הפאסיבי).

במצב הנוכחי, עקב קיומה של חברה ב' בעלת הכנסה פסיבית משמעותית, הרי שהיא גורמת לכך שמרבית הכנסותיה הכוללות של החברה העסקית הן פסיביות. כתוצאה מכך תוגדר חברה א' כחנ"ז אף שמרבית הכנסותיה של חברה זו כשלעצמה אינן פסיביות. חברה ב' לא תוגדר כחנ"ז בשל שיעור ההחזקה הנמוך של תושבי ישראל (לא מתקיים תנאי ההחזקה), כמוסבר בסעיף 2.3 להלן.

2.2.3 אופן חישוב סכום ההכנסה הפאסיבית והרווחים הפאסיביים:

2.2.3.1 חישוב סכום ההכנסה, סכום הרווחים, וסכום ההכנסה

הפסיבית, יקבע בהתאם לדיני המס החלים. החל מתיקון 198 מוגדרים "דיני המס החלים" בסעיף 175ב(ב) ו-(ג) לפקודה כדלקמן:

א. לגבי חבר בני אדם שהוא תושב מדינה גומלת המגיש דו"ח על הכנסותיו או נישום באותה מדינה - דיני המס באותה מדינה תוך התאמות מסוימות המפורטות בסעיף 175ב(ג) (להלן - "הרווח המותאם"), אשר יפורטו להלן.
ב. בכל מקרה אחר – על פי דיני המס בישראל.

2.2.3.2 הרווח המותאם

הרווח המותאם הנו הרווח לצורך מס במדינת המושב של החנ"ז או במדינה הגומלת שבה החנ"ז מפיקה את הכנסתה ורווחיה בשנת המס, לפי העניין, בתוספת אלה:

2.2.3.2.1 דיבידנד או רווח הון וזאת גם אם הם פטורים ממס או כלל

לא מהווים הכנסה לפי דיני המס באותה מדינה - לעניין זה "רווח הון" - למעט "רווח הון במסגרת שינוי מבנה שמהותו דחיית מס" (להלן - "שינוי מבנה על פי דין"), כלומר רווח הון במסגרת שינוי מבנה שבו החברה הקולטת נכנסת בנעלי החברה המעבירה לעניין יום הרכישה והמחיר המקורי של הנכס המועבר, החברה המעבירה אינה מכירה ברווח ועלות הנכס בידי החברה הקולטת הנה העלות המקורית של החברה המעבירה. על פי רוב, דיני המס במדינת המושב של החנ"ז יכללו מגבלות נוספות ביחס לעסקת שינוי המבנה על פי דין כגון: תקופת החזקה מינימאלית בנכס המועבר, הגבלת קיזוז הפסדים, וכו'. מובהר כי, שינוי מבנה על פי דין לא כולל שחלוף של מקרקעין במקרקעין; כלומר, שינוי מבנה על פי דין שבמסגרתו מועברים מקרקעין מחוץ לישראל מחבר בני אדם תושב חוץ לאדם אחר, ייחשב להכנסה פאסיבית ככל שהוא אינו מהווה תמורה ממכירת נכס ששימש את החנ"ז בעסק או משלח יד. מובהר, כי הוראה זו אינה חלה לגבי שינוי מבנה שמהותו דחיית אירוע המס במדינת המושב של החנ"ז, מקום שאותו אירוע מס מסווג כהכנסה מדיבידנד באותה מדינה. לעניין שינוי מבנה על פי דין – ראה **דוגמה מס' 5 בנספח לחוזר זה**.

2.2.3.2.2 סכומים שנוכו לצורך מס שאינם מוכרים כהוצאה או כניכוי

לפי כללי חשבונאות מקובלים כמפורט להלן:

- ריבית רעיונית.
- תמלוגים רעיוניים.
- פחת בשל עלות שלא שולמה בפועל או פחת מעבר לעלות ששולמה בפועל.
- הוצאות נוספות כפי שיקבע שר האוצר באישור ועדת הכספים של הכנסת.

2.3 תנאי ההחזקה

תנאי ההחזקה המפורט בסעיף 2.1 לחוזר, מחייב החזקה של תושבי ישראל באחד או יותר מאמצעי השליטה של החנ"ז בשיעור המאפשר כעיקרון שליטה על מדיניות החברה הזרה. אמצעי שליטה מוגדרים בהתאם לסעיף 88 לפקודה כדלקמן:

"אמצעי שליטה", בחבר בני אדם - כל אחת מאלה:

- (1) הזכות לרווחים.
- (2) הזכות למנות דירקטור או מנהל כללי בחברה, או בעלי תפקידים דומים בחבר בני-אדם אחר.
- (3) זכות הצבעה באסיפה כללית בחברה, או בגוף מקביל לה בחבר-בני-אדם אחר.
- (4) הזכות לחלק ביתרת הנכסים לאחר סילוק החובות בעת פירוק.
- (5) הזכות להורות למי שלו זכות מן הזכויות האמורות בפסקאות (1) עד (4) על הדרך להפעלת זכותו.

והכל, בין שהיא מכח מניות, זכויות למניות או זכויות אחרות, ובין בכל דרך אחרת, לרבות באמצעות הסכמי הצבעה או נאמנות.

2.3.1 בהתאם להגדרת "תושב ישראל" בסעיף 75ב(א)(15), המונח תושב ישראל כולל גם אזרח ישראל שהוא תושב האזור כהגדרתו בסעיף 3א לפקודה, אך הוא אינו כולל תושב ישראל לראשונה או תושב חוזר ותיק כמשמעותם בסעיף 14(א), וזאת עד תום 10 השנים ממועד הפיכתם לתושבי ישראל. קיימת אפשרות נוספת, לפיה יראו כאילו מרבית אמצעי השליטה נמצאים בידי תושבי ישראל וזאת אם לתושב ישראל כאמור, ישנה הזכות למנוע קבלת החלטות בעניין באחד או יותר מאמצעי השליטה המפורטים בסעיפים 1 עד 4 להגדרת "אמצעי שליטה" בחבר בני האדם (להלן - "זכויות מניעה"), לרבות החלטות לעניין חלוקת דיבידנד או פירוק. במקרה כאמור, אין כל חשיבות לשיעור ההחזקה באמצעי השליטה בחבר. הוראה זו מטרתה למנוע החזקה של תושבי ישראל בזכויות "וטו" בהיקף המהווה תחליף לשליטה ביותר מ- 50% מאמצעי השליטה. בדיקת זכויות המניעה צריכה להיעשות בכל חבר בני אדם זר לכשעצמו, וביחס לתמונה

העולה ממכלול זכויות המניעה. יש לבחון את כל אמצעי השליטה שבידי תושבי ישראל בנפרד זה מזה כמפורט בדוגמה להלן.

דוגמה: ליחידים תושבי ישראל החזקה בחברה זרה בשיעורים הבאים:

להלן נתונים לגבי אמצעי השליטה:

זכות לרווחים – 40%

זכויות הצבעה – 38%

זכות למינוי דירקטורים – 50%

זכויות בפירוק – 28%

ליחידים אלו אין שליטה במישרין, הואיל ואין שליטה בשיעור הגבוה מ- 50% באמצעי שליטה כלשהו.

2.3.2 שליטה בעקיפין

- שליטה בעקיפין פירושה שליטה בחבר בני אדם אחד באמצעות שליטה בחבר בני אדם אחר המחזיק בו. לעניין זה, נקבע בסעיף 75ב(א)(1)(ד)(2) לפקודה, כי חישוב החזקה בעקיפין בחבר בני אדם מסוים הנמצא בשרשרת חברות ייעשה לפי הוראות אלה:
- 2.3.2.1** אם שיעור ההחזקה בכל אחד מחברי בני האדם שבשרשרת החברות מחזיקות בחבר המסוים עולה על 50%, ייחשב שיעור ההחזקה בו (במסלול השרשרת) בהתאם לשיעור ההחזקה בו במישרין.
- 2.3.2.2** אם שיעור ההחזקה באחת החברות בשרשרת המחזיקות בחבר המסוים בעקיפין לא עלה על 50% תחשב ההחזקה בו בעקיפין בשיעור אפס.

דוגמה - חישוב שיעור ההחזקה בעקיפין:

נתון מבנה חברות כדלקמן:

יחיד תושב ישראל מחזיק ב-51% ממניות חברה א', שמחזיקה ב-53% ממניות חברה ב'. חברה ב' מחזיקה ב-42% ממניות חברה ה. בנוסף, היחיד מחזיק במלוא הון המניות (100%) של חברה ג', שמחזיקה ב-49% ממניות חברה ד'. חברה ד' מחזיקה ב-30% ממניות חברה ה. בנוסף, היחיד מחזיק ב-10% ממניות חברה ה באופן ישיר. במצב זה חברה ה' תהיה חנ"ז (בהנחה שמתקיימים שאר התנאים) כמוסבר להלן:

החזקה ישירה (של היחיד) - 10%; החזקה עקיפה דרך חברה ב' - 42%. כיוון שהיחיד מחזיק מעל 50% בחברה א' וזו מחזיקה מעל 50% בחברה ב' יילקחו בחשבון אחוזי ההחזקה הישירים של חברה ב' בחברה ה' (42%).

החזקה עקיפה דרך חברה ד' - 0%. היחיד אמנם מחזיק מעל 50% בחברה ג', אולם חברה ג' מחזיקה פחות מ-50% בחברה ד'. מכאן, שאין להתחשב בהחזקה של התושב הישראלי בחברה ה' באמצעות חברה ד'. סה"כ החזקה של היחיד תושב ישראל בחברה ה' - 52%.

2.3.3 מועד בדיקת שיעור השליטה

מועד ההחזקה באחד מאמצעי השליטה לצורך מבחן ההחזקה או ביכולת למנוע קבלת החלטות ניהוליות מהותיות הוא באחד משני המועדים הבאים:

1. תום שנת המס.
2. ביום כלשהו בשנת המס וביום כלשהו בשנת המס שלאחריה. כך, לדוגמא, אם במהלך שנת המס הוחזקה החברה בידי תושבי ישראל בשיעור של מעל 50%, ולפני תום שנת המס מכר תושב ישראל אמצעי שליטה, כך ששיעור ההחזקה של תושבי ישראל בתום השנה היה מתחת ל-50%, וביום כלשהו בשנה העוקבת שוב החזיקו תושבי ישראל בלמעלה מ-50% מאמצעי השליטה, יראו לגבי שנת המס הראשונה מבין השתיים את תנאי ההחזקה בלמעלה מ-50% מהזכויות כמתקיים.

3. בעל שליטה בחנ"ז

3.1 הגדרה

לאחר שנקבע בהתאם למבחנים שבסעיף 75ב(א)(1) לפקודה, כי חבר בני אדם תושב חוץ הוא חנ"ז, יש למסות את בעלי השליטה בגין קבלת דיבידנד רעיוני בגובה סכום הרווחים שלא שולמו בשנת המס.

בעל שליטה בחנ"ז הוא תושב ישראל המחזיק ב- 10% לפחות, באחד או יותר מאמצעי השליטה בחנ"ז, במישרין או בעקיפין, לבדו או יחד עם אחר. בדיקת שיעורי ההחזקה של בעל השליטה בחנ"ז, תעשה גם במקרה זה, באחד ממועדים אלה:

- תום שנת המס הנבדקת, או
- יום כלשהו בשנת המס הנבדקת וביום כלשהו בשנת המס העוקבת לשנת המס הנבדקת.

לדוגמה: להלן פירוט ההחזקה בזכויות לרווחי החנ"ז:

תושב ישראל א' 3% לחנ"ז, תושב ישראל ב' 12% לחנ"ז, תושב ישראל ג' 40% לחנ"ז

בנוסף להחזקתו של א' ב- 3% מהזכויות לרווחים, מחזיק הנ"ל 10% בזכויות למינוי דירקטורים. למרות שתושב א' מחזיק רק 3% בזכויות לרווחים הוא ייחשב לבעל שליטה וימוסה על חלקו היחסי (3%) ברווחים. במקרה זה, גם ב' ו- ג' יחשבו כבעלי שליטה.

המונח "יחד עם אחר" מוגדר בסעיף 75ב(א)(4) כדלקמן: "יחד עם קרובו וכן יחד עם מי שאינו קרובו, אם הם תושבי ישראל ויש ביניהם שיתוף פעולה דרך קבע על פי הסכם בעניינים המהותיים של החברה, במישרין או בעקיפין".

דוגמא מס' 1:

תושב ישראל מחזיק בחנ"ז בשיעור 8%. אחיו, תושב ישראל אף הוא, מחזיק בחנ"ז בשיעור של 2%. שני האחים יחשבו לבעלי שליטה, כיוון ששניהם עונים על התנאי "תושב ישראל המחזיק ... יחד עם אחר ב- 10% לפחות באחד מאמצעי השליטה...". לפיכך ימוסה כל אחד לפי שיעור החזקתו בזכויות לרווחים.

דוגמא מס' 2: חברה העונה על תנאי חנ"ז מוחזקת ע"י יחיד תושב ישראל וחברה תושבת ישראל בשיעור של 5% כל אחד. היחיד אינו בעל שליטה כאמור בהגדרה לעיל. ואולם, הוא הגיע להסכמה עם בעלת המניות האחרת – חברה תושבת ישראל כי בכל מקרה ישתפו פעולה ביניהם בהחלטה על מינוי בעלי תפקידים בכירים בחברה. כיוון שמינוי כאמור הוא עניין מהותי של החברה יש לפי הגדרת "יחד עם

אחר" לראות בכל אחד מבעלי המניות האמורים כבעל שליטה, כיוון שיחדיו הם מחזיקים 10% בחנ"ז.

3.2 מיסוי בעל השליטה

3.2.1 סעיף 75ב(1) קובע כי בעל שליטה בחנ"ז שיש לה רוחמים שלא

שולמו, יראו אותו כאילו קיבל כדיבידנד את חלקו היחסי באותם רוחמים. בהתאם לסעיף 75ב(א)(8) יחוס הרווח לבעל השליטה יעשה לפי חלקו היחסי של בעל השליטה בזכויות לרווחים בחנ"ז בתום שנת המס. במקרה של החזקה בזכויות אלו בעקיפין יחושב חלקו היחסי על ידי הכפלת שיעור הזכויות ברווחים בכל חבר בני אדם שבשרשרת. בחישוב זה תילקחנה בחשבון גם החזקות בשרשרת בשיעור הנמוך מ- 50%.

דוגמה: חברה תושבת ישראל מחזיקה בדרך הבאה בחברה העונה על הגדרת חנ"ז. חברה תושבת ישראל (בעלת השליטה) – 70% לחברה זרה, 60% לחנ"ז. חברה תושבת ישראל (בעלת השליטה) – 30% לחברה זרה, מהחברה זרה 20% לחנ"ז. שיעור החזקה של בעל השליטה, לעניין החזקה באמצעי שליטה הוא 60%.

חלקו היחסי של בעל השליטה ברווחים שלא שולמו יחושב כדלקמן:
 $48\% = 20\% \text{ כפול } 30\% + 60\% \text{ כפול } 70\%$

כלומר, מהרווח שלא חולק יש לייחס לחברה תושבת ישראל 48%, שימוסו, כאילו חולקו לחברה כדיבידנד.

סעיף 75ב(2) לפקודה קובע כי במקרים בהם נרכשו אמצעי שליטה במהלך השנה, יחושב חלקו היחסי של בעל השליטה לפי תקופת ההחזקה היחסית באמצעי השליטה.

דוגמאות

דוגמא 1: נרכשו 10% ב- 1.4 ו- 70% ב- 1.12. יחושב 80% על פני חודש אחד

ו- 10% על פני שמונה חודשים.

דוגמא 2: נרכשו 80% ב- 1.4 וב- 1.12 נמכרו 70%. יחושב 10% על פני תשעה חודשים.

3.2.2 שיעורי המס החל על בעל השליטה בחנ"ז בשל יחוס דיבידנד רעיוני יהיו כדלקמן:

3.2.2.1 יחיד - בהתאם להוראות סעיף 125ב(2) לפקודה - 30%.

מובהר, כי על הכנסתו החייבת של בעל השליטה בשנת המס יחולו הוראות סעיף 121ב לפקודה (מס על הכנסות גבוהות), וזאת כמשמעות המונח "הכנסתו החייבת" בסעיף זה.

3.2.2.2 חברה - בהתאם להוראות סעיף 126ג לפקודה קיימות שתי חלופות:

- מס חברות בשיעור 25%.
 - לבקשת חברה העונה על התנאים שנקבעו בסעיף 126ג לפקודה, יראו את ההכנסה מדיבידנד כהכנסה בגובה הדיבידנד ברוטו בתוספת המס ששולם בחו"ל על ההכנסה ממנה חולק הדיבידנד. הכנסה זו תחויב במס חברות בשיעור הקבוע בסעיף 126א לפקודה, וינתן זיכוי על מס ששולם בחו"ל בגין הכנסה זו, בכפוף להוראות סעיפים 126ה) ו- 203ב לפקודה.
- סעיף 75ב(3) לפקודה בא למנוע מצב שבו שני תושבי ישראל ימוסו על אותה הכנסה פסיבית. הסעיף קובע, כי רק בעל השליטה הראשון במהלך השרשרת ימוסה על הכנסה מהחנ"ז. דוגמא: יחיד תושב ישראל מחזיק ב- 100% ממניות חברה תושבת ישראל. החברה מחזיקה ב- 55% ממניות חנ"ז. היחיד מחזיק 8% באופן ישיר. לפי הגדרת בעל שליטה הן החברה תושבת ישראל והן היחיד הינם בעלי שליטה בחנ"ז. החברה ישירות והיחיד במישרין ובעקיפין. על מנת למנוע מצב של כפל מס שבו תמוסה החברה לגבי 55% והיחיד לגבי 63% מהרווחים קובע הסעיף הקלה, כך שהיחיד לא ימוסה על אותם רווחים שלגביהם מוסתה החברה (55%).

4. רווחים שלא שולמו

- 4.1 סעיף 75ב(א)(12) רישא מגדיר רווחים שלא שולמו כדלקמן: "רווחים שמקורם בהכנסה פאסיבית של חברה נשלטת זרה שהופקה בשנת המס, אשר לא שולמו לבעלי הזכויות בה במהלך אותה שנה, למעט רווחים שמקורם בדיבידנד שהתקבל מחבר בני אדם תושב חוץ ואשר הוכח להנחת דעתו של פקיד השומה כי מקורו בהכנסה ששולם עליה מס זר בשיעור

העולה על 15%, ובלבד ששיעור ההחזקה, במישרין או בעקיפין, של החברה הנשלטת הזרה מקבלת הדיבידנד בחבר בני האדם משלם הדיבידנד הוא 5% לפחות בחברה הנסחרת בבורסה מחוץ לישראל או 10% לפחות בחברה אחרת; בחישוב הרווחים כאמור יופחתו המסים החלים על ההכנסה הפסיבית של החברה הנשלטת הזרה, הפסדיה לאותה שנה והפסדיה המועברים משנים קודמות שמקורם בהכנסות כאמור; לענין זה, יחושבו סכומי הרווחים, המס הזר, סכומי ההפסדים ואופן קיזוזם, כאמור בסעיף 175ב(ב) ו-175ב(ג). לענין רווחים שלא שולמו – ראה דוגמאות מס' 2 ו-4 בנספח לחוזר זה.

4.2 המונח "רווחים שלא שולמו" בא ליתן קירוב לסכום הרווחים הפאסיביים של החברה הנשלטת הזרה אשר נצברו בשנת המס אשר ניתן היה לחלקם כדידידנד. על מנת לקבוע מהו הסכום שניתן היה לחלק כדידידנד, יש להתחשב גם בהפסדים הפאסיביים ובהפסדים ממקורות אחרים (להלן – "הפסדים אחרים") בהם עמדה החברה הזרה ובמס הזר אשר שולמו על ידה. לכן, מסכום הרווחים הפאסיביים, יוחסר המס הזר ששולם בגינם בפועל, והפסדים ממקורות מסויימים כפי שיפורט להלן ובכפוף להוראות סעיף 175ב(א)(12) שקובע כדלקמן: "בחישוב הרווחים כאמור יופחתו המסים החלים על ההכנסה הפאסיבית של החברה הנשלטת הזרה, הפסדיה לאותה שנה והפסדיה המועברים משנים קודמות שמקורם בהכנסות כאמור".

4.3 בהתאם לאמור לעיל, מובהר כי לענין חישוב סכום הרווחים שלא שולמו, ולענין זה בלבד, ניתן לקזז הפסד שנתי שוטף של החנ"ז כנגד רווחים פאסיביים, וזאת ללא תלות במקור ההכנסה ממנו נובע ההפסד השוטף. גם הפסדים מועברים משנים קודמות שמקורם בהכנסה פאסיבית יופחתו בעת חישוב סכום הרווחים שלא שולמו. הפסדים משנים קודמות שאין מקורם בהכנסה פאסיבית, לא יותרו בקיזוז כנגד סכום הרווחים שלא שולמו.

4.4 סכומי הרווחים, המס הזר, סכומי ההפסדים ואופן קיזוזם, יחושבו בהתאם לדיני המס החלים כהגדרתם בסעיפים 175ב(ב) ו-175ב(ג). למען הסר ספק, האמור לעיל לענין כללי קיזוז הפסדי החנ"ז (להלן: "כללי הקיזוז"), יחול רק בכפוף לכך שמתקיים האמור להלן:

4.5 לגבי חנ"ז שהיא תושבת מדינה גומלת המגישה דו"ח על הכנסותיה או הנישומה במדינה כאמור – כללי הקיזוז אינם עומדים בסתירה לדיני המס החלים באותה מדינה גומלת.

4.6 לגבי חנ"ז אחרת – כללי הקיזוז אינם עומדים בסתירה להוראות סעיפים 29 ו- 92 לפקודה.

4.7 במסגרת תיקון 198 לפקודה שונתה הגדרת המונח "דיני המס החלים". בשל מעבר בין שיטות החישוב (לפני התיקון ולאחריו), אשר נובע משינוי בהגדרת "דיני המס החלים", יש להתחשב בהכנסות והוצאות אשר נרשמו או שלא נרשמו בשנים קודמות, על מנת למנוע כפל ברישום הכנסה/הוצאה או אי רישום הכנסה/הוצאה.

5. מתן זיכוי בגין מס זר - סעיף 75ב(ד) לפקודה

5.1 עובר לתיקון 198, קבע סעיף 75ב(ג) לפקודה, כי בעת חישוב סכום המס החייב בידי בעל השליטה בחנ"ז בגין הדיבידנד המיוחס לו מכוח הוראות סעיף 75ב(ב)(1) לפקודה, יינתן זיכוי מהמס בגובה המס הזר שהיה משולם אילו חולקו הרווחים שלא שולמו בפועל לבעל השליטה (להלן: "הזיכוי הרעיוני"). הוראה זו, עודדה קיומם של תכנוני מס אשר יצרו "שומר מסך", שימנע את תשלום המס בגין הדיבידנד הרעיוני, וזאת תוך הקמת מבנה החזקות הכולל חברות זרות נוספות בין החנ"ז לבין בעל השליטה, שמטרתו ליצור זיכוי רעיוני בחנ"ז, מבלי שיש כל כוונה לחלק דיבידנד ולשלם מס במדינות התושבות של אותן חברות זרות.

5.2 בתיקון 198 בוטל סעיף 75ב(ג) לפקודה. משנת המס 2014 ואילך, יינתן זיכוי בגין מס זר אשר יוטל בפועל בעת חלוקת רווחים שלא שולמו לבעל השליטה. מנגנון הזיכוי בגין המס הזר ששולם בפועל מפורט בסעיף 75ב(ד) לפקודה.

5.2.1 בהתאם לסעיף 75ב(ד), בשנת החלוקה בפועל של הרווחים שלא

שולמו, אשר התחייבו בשנות המס הקודמות כדיבידנד רעיוני מכוח סעיף 75ב(ב)(1), יזוכה המס הזר שיוטל בפועל בשל חלוקת הדיבידנד כנגד מסי ישראל בהתאם למדרג המוצג להלן:

5.2.1.1 תחילה, המס הזר יזוכה כנגד המס החל על הכנסות חוץ

שהיו לבעל השליטה בשנת המס מכל מקור שהוא.

5.2.1.2 נותרה יתרת מסי חוץ לזיכוי אשר לא קוזזה כנגד המס

החל על הכנסות בעל השליטה אשר הופקו מחוץ לישראל,

תזוכה היתרה כנגד המס החל על הכנסות בעל השליטה

אשר הופקו בישראל בשנת המס מכל מקור שהוא.

- 5.2.1.3 נותרה יתרת מסי חוץ לזיכוי לאחר זיכוי המס הזר כנגד המס החל על הכנסות החוץ של בעל השליטה בשנת המס ולאחר זיכוי המס הזר כנגד המס החל על הכנסות בעל השליטה שהופקו בישראל בשנת המס, תשלום היתרה בפועל לבעל השליטה במועד הגשת הדו"ח של בעל השליטה לשנת המס שבה נוכה בפועל המס הזר.
- 5.2.2 סכום הזיכוי שניתן כנגד המס החל על הכנסות בעל השליטה והתשלום בפועל שיוחזר לו, לא יעלו על סכום הזיכוי שבעל השליטה היה יכול היה לקבל בהתאם למגבלות החלות על זיכוי מסי חוץ בסעיפים 126(ה), 203(ב) ו- 204(ב), לפי העניין (להלן: **"מגבלת הזיכוי"**), והוא לא יעלה על סכום המס ששולם בפועל על ידי בעל השליטה בהתאם לסעיף 75(ב)(1) על אותם הרווחים, כאשר סכום המס כאמור מתואם לפי שיעור עליית המדד מתום שנת המס שבה חוייב הדיבידנד הרעיוני ועד למועד תשלום הדיבידנד בפועל (להלן: **"מגבלת המס הממודד"**).
- 5.2.3 נותרה יתרת תשלום מס זר אשר לא זוכתה או הוחזרה לבעל השליטה בשל מגבלת הזיכוי או בשל מגבלת המס הממודד כאמור לעיל ושמקורה במיסי חוץ אשר הוטלו על אותו דיבידנד (למעט מיסי חוץ שאינם מוטלים במישרין לפי סעיפים 203(ב) ו- 126(ג)), יראו אותה כמס חוץ ששולם בשנה בה התקבל הדיבידנד בפועל ויחולו עליה הוראות סעיף 205א(א) לפקודה.

6. חלוקת דיבידנד בפועל מתוך רווחים שלא שולמו

6.1 כללי

סעיף 75(ד) לפקודה קובע את המנגנון למניעת כפל המס שיחול בעת חלוקת דיבידנד שמקורו ברווחים שהתחייבו במס בשנות מס קודמות מכוח סעיף 75(ב)(1). עובר לתיקון 198, מנגנון מניעת כפל המס על הדיבידנד המחולק היה מנגנון של זיכוי, ואילו החל מתיקון 198 המנגנון למניעת כפל המס הנו מנגנון של הפחתה/ניכוי.

6.2 סעיף 75(ד) עובר לתיקון 198

במידה וחולק דיבידנד בפועל על ידי החנ"ז מתוך רווחים שבעל השליטה מוסה בגינם בעבר בהתאם לסעיף 75(ב) לפקודה, יהיה הדיבידנד חייב במס וינתן

זיכוי בגין המס ששולם בעבר על הרווחים שלא שולמו, אך עד גובה המס שעל בעל השליטה לשלם בעת חלוקת הדיבידנד בפועל. סכום הזיכוי הוצמד למדד המחירים לצרכן מתום שנת המס בה חויב בעל השליטה במס על דיבידנד רעיוני ועד למועד החלוקה בפועל. נותרה יתרת זיכוי, ניתן היה להפחיתה בשנים הבאות כנגד המס אשר יחויב בגין דיבידנד שיחולק על ידי אותה חברה. במידה ובעל השליטה העביר את אמצעי השליטה שברשותו לחליפו, נכנס האחרון לנעליו של בעל השליטה.

חליפו מוגדר בסעיף 75ב(ד) לפקודה כמי שקיבל מבעל השליטה את המניה במכירה פטורה ממס (כגון מתנה פטורה לתושב ישראל). הסדר כאמור, לפנים משורת הדין ולהנחת דעתו של פקיד השומה, יחול גם על יורשיו של בעל השליטה.

יודגש כי אם בעת חלוקת הדיבידנד נוכח במקור מס במדינת המושב של החברה, היה בעל השליטה זכאי בנוסף לזיכוי עפ"י סעיף 75ב(ד), גם לזיכוי בשל הניכוי במקור, והכול בכפוף להוראות חלק י' פרק שלישי. **דוגמה:**

בעל שליטה מחזיק ב 40% מהזכויות לרווחים בחנ"ז. בשנים 2009-2010 צברה החברה את רווחיה ובתום שנת 2011 חילקה את כל רווחיה הנומינליים שנצברו בשלוש השנים. בשנת המס 2010 היה המדד 5% ובשנת 2011 היה המדד 10% להלן הנתונים:

להלן נתונים לגבי שנת 2009:

רווחים שנצברו במהלך השנה – 10000

מס ששולם ע"י בעל השליטה לפי 75ב(ב) – 1000(1)

דיבידנד שחולק 0

מס על דיבידנד 0

להלן נתונים לגבי שנת 2010:

רווחים שנצברו במהלך השנה – 20000

מס ששולם ע"י בעל השליטה לפי 75ב(ב) 2000(2)

דיבידנד שחולק 0

מס על דיבידנד 0

להלן נתונים לגבי שנת 2011:

רווחים שנצברו במהלך השנה – 15,000

מס ששולם ע"י בעל השליטה לפי 75ב(ב) 0

דיבידנד שחולק – 45,000

מס על דיבידנד – 1,145 (3)

(1) $1,000 = 25\% \text{ כפול } 40\% \text{ כפול } 10,000$

(2) $2,000 = 25\% \text{ כפול } 40\% \text{ כפול } 20,000$

(3) מס על הדיבידנד $4,500 = 25\% \text{ כפול } 40\% \text{ כפול } 45,000$

זיכוי בגין מס ששולם בעבר (3,355) = 1.1 כפול

$1,000 + 1.1 \text{ כפול } 2,000 + 1.05 \text{ כפול } 1,000$

יתרת מס לתשלום 1,145

6.3 סעיף 75ב(ד) לאחר תיקון 198

כאמור, החל מתיקון 198, מנגנון מניעת כפל המס בעת חלוקת דיבידנד בפועל הוחלף למנגנון של הפחתה/ניכוי. במידה וחולק דיבידנד בפועל על ידי החנ"ז מתוך רווחים שבעל השליטה מוסה בגינם בעבר בהתאם לסעיף 75ב(1) לפקודה, יופחת מסכום הדיבידנד המחולק סכום הדיבידנד שהתחייב כאמור במס כשהוא מתואם למדד מתום שנת המס שבה התחייבו הרווחים שלא שולמו במס מכוח סעיף 75ב(1) ועד למועד חלוקת הדיבידנד בפועל, אך לא יותר מסכום הדיבידנד המחולק. בהתאם לסעיף 75ב(2), דין קיזוז הפסד או ניכוי הוצאה כנגד הדיבידנד הרעיוני כדין דיבידנד רעיוני שהתחייב במס מכוח סעיף 75ב(1). לעניין חלוקת דיבידנד בפועל מתוך רווחים שלא שולמו (סעיף 75ב(ד)) ומתן זיכוי בגין מס זר (סעיף 75ב(ד)) – ראו **דוגמה מס' 3 בנספח לחוזר זה**.

6.4 דיבידנד שמקורו ברווחים שלא שולמו לפני תיקון 198 ולאחריו

על דיבידנד המחולק לבעל שליטה ואשר מקורו ברווחים שלא שולמו שהופקו והתחייבו במס בישראל מכוח סעיף 75ב(1) עובר לתיקון 198 וברווחים שלא שולמו שהופקו והתחייבו במס בישראל מכוח סעיף 75ב(1) לאחר תיקון 198 (להלן: **"דיבידנד מעורב"**) יחולו הוראות אלה:

- חלק הדיבידנד שמקורו ברווחים שלא שולמו שהופקו עובר ליום התחילה (להלן: **"הדיבידנד בר הזיכוי"**) יתחייב במס בישראל ויחולו עליו הוראות סעיף 75ב(ד) כלשון לפני תיקון 198 לפקודה. משמע, יינתן זיכוי בגין המס ששולם בעבר על הרווחים שלא שולמו בכפוף למגבלות הסעיף כפי שפורטו לעיל.

• על חלק הדיבידנד שמקורו ברווחים שלא שולמו שהופקו לאחר יום התחילה (להלן: "הדיבידנד המופחת") יחול מנגנון ההפחתה/ניכוי בהתאם להוראות סעיף 75ב(ד) כלשונו של הסעיף לאחר תיקון 198 כמפורט בסעיף 6.3 לעיל, ויחולו עליו הוראות סעיף 75ב(ד1) כלשונו של הסעיף לאחר תיקון 198 לפקודה.

לעניין זה יודגש, כי בעל השליטה יוכל לבחור האם יש לראות את הדיבידנד אשר חולק לו בפועל כמחולק מתוך רווחים שלא שולמו של החנ"ז שנצברו עובר ליום התחילה או שנצברו לאחר יום התחילה, אך בכפוף לכך שבעל השליטה ניהל מעקב וניירות עבודה מסודרים מדי שנה לגבי סכום הרווחים שלא שולמו של החנ"ז שנצברו לפני ואחרי יום התחילה, צירפם לדו"ח השנתי שהוא מגיש, והוכיח, להנחת דעתו של פקיד השומה, מאיזה חלק של סכום הרווחים שלא שולמו כאמור חולק לו בפועל הדיבידנד.

דוגמה למנגנון הזיכוי ממס זר, מנגנון מניעת כפל המס בעת חלוקת דיבידנד בפועל שמקורו ברווחים שלא שולמו ששולם עליהם מס ובעת מכירת מניות החנ"ז מפורט בנספח א' לחוזר זה.

7. מכירת מניות בחנ"ז – סעיף 75ב(ה) לפקודה

7.1 כללי

סעיף 75ב(ה) לפקודה קובע מנגנון למניעת כפל המס החל בעת מכירת מניות החנ"ז. כפל המס נוצר במקרה זה שכן התמורה בגין המניות הנמכרות עשויה לנבוע גם ממרכיב המיוחס לרווחים שלא שולמו אשר התחייבו במס בהתאם להוראות סעיף 75ב(ב1) ואשר טרם חולקו בפועל לבעל השליטה כדיבידנד (כך שאילו הרווחים היו מחולקים בפועל לפני מכירת המניות, התמורה בפועל בגין המניות הנמכרות הייתה נמוכה יותר).

עובר לתיקון 198, מנגנון מניעת כפל המס על הדיבידנד המחולק היה מנגנון של זיכוי, ואילו החל מתיקון 198 המנגנון למניעת כפל המס במקרה כאמור הנו מנגנון של הפחתת תמורת המניות הנמכרות לצורך חישוב רווח ההון לפי סעיף 88 לפקודה.

7.2 סעיף 75ב(ה) עובר לתיקון 198

סעיף 75ב(ה) כנוסחו לפני תיקון 198 קבע כי יינתן לבעל השליטה זיכוי בגין המס החל על רווח ההון בסכום המס ששילם על הרווחים שאותם ראו כדידינד עפ"י סעיף 75ב(ב)(1) ואשר טרם חולקו בפועל עד מועד המכירה. כלומר, מכר בעל שליטה אמצעי שליטה המקנים לו זכויות ברווחי החנ"ז, ינתן לו זיכוי ממס רווח ההון החל במכירה זו בסכום המס ששילם בשנות מס קודמות בשל אותם אמצעי שליטה עפ"י סעיף 75ב(ב)(1), כשהוא מתואם לפי שיעור עליית המדד מתום שנת המס שבה שולם ועד למועד מכירת אמצעי השליטה כאמור.

7.3 סעיף 75ב(ה) לאחר תיקון 198

כאמור, החל מתיקון 198, מנגנון מניעת כפל המס בעת מכירת הזכויות בחנ"ז הוחלף למנגנון שבו מופחתת התמורה המחושבת בגין מכירת הזכויות. במידה ונמכרו מניות החנ"ז, יופחת מהתמורה סכום הרווחים שלא שולמו שבעל השליטה שילם בגינם מס בעבר בהתאם לסעיף 75ב(ב)(1) לפקודה, ובלבד שלא חולקו עד למועד מכירת הזכויות. סכום הרווחים שלא שולמו אשר יופחת מתמורת המכירה כאמור, יתואם מתום שנת המס שבה הרווחים שלא שולמו התחייבו במס כאמור ועד ליום המכירה. בהתאם לסעיף 75ב(ה)(2), דין קיזוז הפסד או ניכוי הוצאה כנגד הדידינד הרעיוני, כדין דידינד רעיוני שהתחייב במס מכוח סעיף 75ב(ב)(1).

7.4 תמורה בגין רווחים שלא שולמו שהופקו לפני תיקון 198 ולאחריו

במקום שבו בעל השליטה, המוכר את הזכויות שלו בחנ"ז, התחייב במס מכוח סעיף 75ב(ב)(1) בגין רווחים שלא שולמו שהופקו לפני יום התחילה, ובשל רווחים שלא שולמו שהופקו לאחר יום התחילה, והרווחים האמורים טרם חולקו בפועל כדידינד, תמורת רווח ההון נובעת כולה או חלקה מרווחים שלא שולמו מתקופות שונות כאמור לעיל (להלן: "תמורה מעורבת") ויחולו לגביה הוראות אלה:

- חלק התמורה בגובה הרווחים שלא שולמו שהופקו עובר ליום התחילה (להלן: "**התמורה ברת הזיכוי**") יתחייב במס בישראל ויחולו עליו הוראות סעיף 75ב(ה) כלשון לפני תיקון 198 לפקודה. משמע, יינתן זיכוי בגין המס

ששולם בעבר על הרווחים שלא שולמו בכפוף למגבלות הסעיף כפי שפורטו לעיל.

- חלק הרווחים שלא שולמו שהופקו לאחר יום התחילה יופחת מן התמורה(להלן: "**התמורה המופחתת**") ויחולו עליו הוראות סעיף 75(ה) כלשונן לאחר תיקון 198 לפקודה. דוגמה למנגנון הזיכוי ממס זר, מנגנון מניעת כפל המס בעת חלוקת דיבידנד בפועל שמקורו ברווחים שלא שולמו ששולם עליהם מס ובעת מכירת מניות החנ"ז מפורט בנספח א' לחוזר זה (ר' דוגמה מס' 3).

8. טיפול בחנ"ז ששנת המס שלה שונה משנת המס בישראל

8.1 בסעיף 75 לפקודה נעשה שימוש במונח שנת מס. במקרה של חנ"ז שחלים

עליה דיני המס של המדינה הגומלת, ייתכן מצב שבו שנת המס שלה תהיה שונה משנת המס המקובלת בישראל כהגדרתה בסעיף 1 לפקודה (1 בינואר עד 31 בדצמבר), ושנת המס שלה תיקבע בהתאם לשנת המס שנקבעה לה במדינה הגומלת. דוגמאות בהם עשויה השאלה להתעורר:

- פסקאות (ב) ו-(ד) להגדרת "חברה נשלטת זרה".
 - הגדרת "בעל שליטה".
 - הגדרת "חלק יחסי של בעל שליטה ברווחים שלא שולמו".
 - הגדרת "רווחים שלא שולמו".
 - הגדרת "שיעור המס החל".
 - סעיף 75(ב) לפקודה הדין במיסוי בעל השליטה בחנ"ז.
- 8.2 להוציא את סעיפים 75(ד) ו-75(ד1) ו-(ה), בכל מקום בו נאמר "שנת מס" או מקום שבו יש להתייחס לשנת מס, כוונת המחוקק לשנת המס של החנ"ז. לפיכך יבוצעו כל הבדיקות והחישובים בהתאם לשנת המס של החנ"ז ויראו את בעל המניות כאילו קיבל את חלקו היחסי באותם רווחים בתום שנת המס של החנ"ז. שנת המס של בעל שליטה לא תשונה ותישאר כפי שהיא. לדוגמא, במקרה ושנת המס של חנ"ז מסתיימת ביום 31 למרץ יבוצעו כל הבדיקות והחישובים לשנת המס שהחלה באחד באפריל בשנה שקדמה והסתיימה ביום 31 למרץ. אם שנת המס 2014 של החנ"ז תסתיים ביום 31.03.15 יראו את בעל השליטה כאילו קיבל כדיבידנד את חלקו היחסי באותם רווחים ביום 31.03.15 והדיבידנד הרעיוני יכלל בהכנסתו לשנת המס שלו שתסתיים ביום 31.12.15.

8.3 לעניין סעיפים 75ב(ד) ו- 75ב(ד1) לפקודה, במקום בו כתוב "שנת מס" או "שנות המס" הכוונה לשנת המס של בעל השליטה. לעניין סעיף 75ב(ה) לפקודה, תיאום סכום המס ששולם בשנות המס הקודמות יעשה לפי שיעור עליית המדד החל מתום שנת המס (של בעל השליטה) בה שולם.

8.4 לאור הגישה שתוארה לעיל תתכן בעיה בחישוב הזיכוי/במתן ההפחתה לבעל השליטה בעת תשלום מקדמה ע"ח רווח ההון ממכירת מניות חנ"ז אם נמכרו לאחר תום שנת המס שלה אך טרם תום שנת המס של בעל השליטה. במקרה זה לא יוכל בעל השליטה לתבוע זיכוי/הפחתה בגין הדיבידנד שרואים אותו כאילו קיבל בתום שנת המס של החנ"ז וזאת בהנחה שהמס על הדיבידנד הרעיוני טרם שולם. במקרה זה על בעל השליטה לשלם את מקדמת רווח ההון ללא הזיכוי/ההפחתה ובתום שנת המס שלו להגיש דו"ח שיכלול את המס בו הוא חייב על הדיבידנד ואת סכום הזיכוי/ההפחתה שהוא תובע על רווח ההון. סכום הזיכוי/ההפחתה כאמור לא יעלה על המותר בסעיף 75ב(ה)(2) לפקודה.

8.5 יובהר כי שאלת שנת המס לא תתעורר כאשר רווחי או הכנסות החנ"ז נקבעים בהתאם לדיני המס בישראל אז יחולו הוראות סעיף 1 לפקודה.

9. חברה זרה שהיא "חברה נשלטת זרה" ו"חברת משלח-יד זרה"

במקרים מיוחדים ייתכן מצב שבו חבר בני אדם תושב חוץ ייחשב בעת ובעונה אחת כחנ"ז, וכחברת משלח יד זרה כהגדרתה בסעיף 175ב לפקודה.

לדוגמא:

חברה תושבת חוץ אשר מוחזקת באופן מלא ע"י אסנת, תושבת ישראל שעוסקת במשלח יד מיוחד.

להלן נתונים לגבי הכנסות:

ממשלח יד מיוחד: 10,000

מריבית: 7000

סה"כ: 17,000

להלן נתונים לגבי רווחים:

ממשלח יד מיוחד: 2000

מריבית: 4000

סה"כ: 6000

הכנסות הריבית מחויבות במדינת מושב החברה הזרה בשיעור מס של 12%.

הגדרת "חברה נשלטת זרה"

בהתאם להגדרת חנ"ז שבסעיף 75ב(א)(1) לפקודה, רוב רווחי החברה נובעים מהכנסה פסיבית (4,000 ₪ מתוך סה"כ רווחים בסך 6,000 ₪). בהנחה שמתקיימים שאר התנאים שבהגדרה, עונה חברה זו על הגדרת "חברה נשלטת זרה".

הגדרת "חברת משלח יד זרה"

בהתאם להגדרה שבסעיף 75ב1, מרבית הכנסתה של החברה מקורה במשלח יד מיוחד (10,000 ₪ מתוך סה"כ הכנסות בסך 17,000 ₪). בהנחה שמתקיימים שאר התנאים שבהגדרה, עונה חברה זו על הגדרת "חברת משלח יד זרה".

אופן הטיפול

במקרה כאמור, יש להפעיל את הוראות סעיף 75ב לפקודה יחד עם הוראות סעיף 75ב1 לפקודה. מאחר ושני הסעיפים דנים במיסוי בעל השליטה בגין הכנסות שונות ובשיעורי מס שונים ניתן להפעיל במקביל את הוראות שני הסעיפים.

10. דגשים נוספים

- אין להפעיל את הוראות סעיף 75ב(ב) לפקודה במקרה ובו לחנ"ז הפסדים בשנת המס הנובעים מהכנסה פסיבית, (הפסדים לא "עולים" לבעל השליטה).
- הכנסה בידי בעל שליטה הממוסה כאילו קיבל כדיבידנד את חלקו היחסי ברווחים שלא שולמו של החנ"ז- תחשב כהכנסת דיבידנד שמקורה בסעיף 2(4) לפקודה לכל דבר ועניין.
- כחברה נשלטת זרה יכול להיחשב כל גוף שעונה על הגדרת "חבר בני אדם" ולא רק חברה. לעניין אופן הדיווח החל על בעל שליטה בחנ"ז - ראו בהרחבה סעיף 3.2 בהוראת ביצוע מס-הכנסה מס' 3/2015 - **ניתוב שלב א' ושינויים**

בשידור דוחות ושומות יחידים וחברות לשנת המס 2014.

בברכה, רשות המסים בישראל

נספח א' לחוזר מ"ה 6/2016 מיסוי בעל שליטה בחברה נשלטת זרה –

דוגמה מספר 1:

אחוז החזקה נסחר + הגדרת קרוב

דוד, יחיד תושב ישראל, הקים ביום 1.1.2012 את חברת "דודו BVI" והחזיק במלוא הון מניותיה (להלן: "**החברה הזרה**"). החברה הזרה התאגדה בא"י הבתולה הבריטיים והיא נשלטת ומנוהלת מחוץ לישראל. החברה הוקמה בהנפקה של הון מניות בסך של 120 ₪ ע"נ (להלן: "**ההנפקה הראשונית**") וכל מניה מקנה את אותן זכויות בדיוק (להלן: "**המניות המקוריות**").

ביום 1.1.2014 יצאה החברה הזרה בהנפקה של מניות חדשות שלה בסך של 80 ₪ ע"נ (להלן: "**המניות החדשות**"). המניות החדשות נרשמו כולן למסחר בבורסת הנאסד"ק שבארצות הברית, ונרכשו בהנפקה לפי הפירוט הבא:

- מניות בסך של 50 ש"ח ע"נ נרכשו ע"י הציבור בתמורה ל- 5,000,000 ₪.
- מניות בסך של 15 ש"ח ע"נ נרכשו על ידי דוד בתמורה ל- 1,500,000 ₪.
- מניות בסך של 15 ₪ ע"נ נרכשו על ידי מאיר בתמורה ל- 1,500,000 ש"ח.

מאיר הוא תושב ישראל והוא אח של אמו של דוד.

כל המניות החדשות מקנות את אותן הזכויות ובאותם שיעורים של המניות המקוריות. לאחר ההנפקה בבורסה של המניות החדשות אחוז ההחזקה בזכויות של החברה הזרה נזקק:

להלן נתונים לגבי הון מניות – לפני הנפקה:

בעל מניות דוד: 120

בעל מניות מאיר: 0

בעל מניות ציבור: 0

סה"כ: 120

להלן נתונים לגבי הנפקת הון מניות:

דוד: 15

מאיר: 15

ציבור: 50

סה"כ: 80

להלן נתונים לגבי הון מניות – אחרי הנפקה:

דוד: 135

מאיר: 15

ציבור: 50

סה"כ: 200

להלן נתונים לגבי אחוז החזקה:

דוד: $135/200 = 67.5\%$

מאיר: $15/200 = 7.5\%$

ציבור: $50/200 = 25\%$

סה"כ: 100%

- אף על פי שלאחר ההנפקה מאיר מחזיק פחות מ- 10% מהון המניות של החברה הזרה (מחזיק 7.5% בלבד), הרי שבהתאם לסעיף 75ב(א)(11) המפנה להגדרת "קרוב" בסעיף 88, מאיר נחשב לקרוב של דוד בהתאם לחלופה 2 בהגדרת "קרוב" בסעיף 88 (אח של הורה). לכן, בהתאם לסעיפים 75ב(א)(3) ו- (4) מאיר ייחשב לבעל שליטה בחברה הזרה שכן הוא מחזיק יחד עם קרובו (דוד) למעלה מ- 10% מאמצעי השליטה בחברה הזרה (מאיר מחזיק יחד עם דוד 75% מאמצעי השליטה). דוד הוא כמובן גם כן בעל שליטה בהתאם לסעיף 75ב(א)(3), שכן אף הוא מחזיק למעלה מ- 10% מאמצעי השליטה בחברה הזרה (מחזיק לבדו 67.5% ויחד עם קרובו מחזיק 75%).
- אחוז הזכויות של החברה הזרה אשר הונפקו ונרשמו למסחר בבורסה הינו 40% ($80/200$), אך בהתאם למבחן הסחירות הקבוע בסעיף 75ב(א)(1)(א) לפקודה (להלן: "**מבחן הסחירות**") - במניין המניות הנחשבות כמניות אשר הונפקו לציבור או נרשמו למסחר בבורסה לא יובאו בחשבון מניות המוחזקות על ידי בעלי השליטה בחברה הזרה (דוד ומאיר).

- מתוך כלל המניות בסך 80 ₪ ע"נ אשר הונפקו ונרשמו למסחר בבורסה, מניות בסך 30 ₪ ע"נ מוחזקות על ידי בעלי שליטה בחברה הזרה: דוד (15) ו – מאיר (15), על כן אין להביא מניות אלו בחשבון כמניות שהונפקו לציבור או נרשמו למסחר בבורסה לצורך מבחן הסחירות, אלא רק את המניות בסך 50 ₪ ע"נ אשר נרכשו בידי בעלי מניות מקרב הציבור אשר אינם בעלי שליטה. לכן, לצורך מבחן הסחירות, רק 25% (=50/200) מהון המניות הכולל של החברה הזרה רואים אותו כהון מניות אשר הונפק לציבור או נרשם למסחר בבורסה (פחות מ – 30%). לפיכך החברה הזרה תוכל להיחשב כחברה נשלטת זרה בהתקיים התנאים הנוספים בסעיף 75ב לפקודה.

דוגמה מספר 2:

הגדרת הכנסה פאסיבית ורווחים שלא שולמו
חברת עילי הינה חברה פרטית שהתאגדה בישראל ביום 01.01.13 (להלן: "עילי"). עילי מחזיקה ב-60% מהזכויות בחברת כחול, חברה פרטית שהתאגדה בסינגפור והשליטה והניהול על עסקיה הוא מחוץ לישראל (להלן: "כחול"). יתר הזכויות בכחול מוחזקות על ידי מר סמיילי שהוא תושב ארה"ב.

לצורך הדוגמה יש להניח כי כחול משלמת בסינגפור מס חברות בשיעור של 10% על הכנסותיה מריבית ומתמלוגים והיא פטורה ממס על הכנסותיה מדיבידנד ומרווחי הון ממכירת ניירות ערך.

חברת כחול עוסקת במכירת תנורים בסינגפור, בפעילות של מכירת ניירות ערך המגיעה לכדי עסק, והיא משמשת גם כחברת החזקות.

להלן פירוט הרווחים (לאחר מס) של כחול בשנת המס 2015:

סוג ההכנסה: מכירת תנורים – 700

תמלוגים – 300

רווח הון ממכירת מכונה לייצור תנורים – 400

רווח הון ממכירת ניירות ערך – 1000(1)

ריבית – 200

דיבידנד 1000 (2)

נתונים נוספים:

(1) 80% מהתמורה בגין רווח ההון מני"ע נובעת ממכירת ניירות ערך שהוחזקו על ידי כחול מעל לשנה ו- 20% מהתמורה נובעת ממכירת ני"ע שהוחזקו על ידי כחול פחות משנה.

(2) 50% מההכנסה מדיבידנד התקבלה מחברת ניבי שמקום מושבה הוא באנגליה (להלן: "ניבי"), ומקורה בהכנסה של ניבי אשר שולם עליה מס חברות באנגליה בשיעור של 30%. ניבי מוחזקת בשיעור של 20% על ידי כחול.

יתרת ההכנסה מדיבידנד התקבלה מחברת דלית שמקום מושבה הוא בבליז ומקורה בהכנסה של חברת דלית שבגינה לא שולם כלל מס זר.

בדיקת תנאי החנ"ז לגבי כחול:

1. סעיף 75ב(א)(1)רישא: השליטה והניהול על עסקי החברה הם מחוץ לישראל והיא התאגדה מחוץ לישראל, על כן בהתאם להגדרת "תושב ישראל" לגבי חבר בני-אדם שבסעיף 1 לפקודה החברה נחשבת כחבר בני-אדם תושב חוץ.

2. סעיף 75ב(א)(1)(א) (תנאי הסחירות): החברה הינה פרטית ואינה נסחרת בבורסה.

3. סעיף 75ב(א)(1)(ג) (שיעור המס החל): על הכנסותיה של כחול מריבית ותמלוגים משולם מס זר בשיעור 10% ואילו הכנסותיה מדיבידנד ורווחי הון ממכירת ני"ע פטורים ממס בסינגפור, מכאן ששיעור המס החל על הכנסתה הפאסיבית של כחול [בהתאם להגדרת "שיעור המס החל" בסעיף 75ב(א)(13)] אינו עולה על 15%.

4. סעיף 75ב(א)(1)(ד) (תנאי השליטה): תושבי ישראל מחזיקים באמצעי שליטה בחברה בשיעור העולה על 50% (חברת עילי התאגדה בישראל ולכן היא נחשבת תושבת ישראל, והיא מחזיקה 60% מהזכויות בחברת כחול).

5. סעיף 75ב(א)(1)(ב) - בדיקת תנאי הרווח הפאסיבי:

להלן נתונים לגבי סוג ההכנסה:

מכירת תנורים – רווח שאינו רווח פסיבי: 700 רווח פסיבי: 0 סה"כ רווח: 700 רווח ניטרלי: 0

תמלוגים – רווח שאינו רווח פסיבי: 0 רווח פסיבי: 300 סה"כ רווח: 300 רווח ניטרלי: 0

רווח הון ממכירת מכונה (1) – רווח שאינו רווח פסיבי: 400 רווח פסיבי: 0 סה"כ רווח: 400
רווח ניטרלי: 0

רווח הון ממכירת ניירות ערך (2) – רווח שאינו רווח פסיבי: 200 רווח פסיבי: 800 סה"כ
רווח: 1000 רווח ניטרלי: 0

ריבית – רווח שאינו רווח פסיבי: 0 רווח פסיבי: 200 סה"כ רווח: 200 רווח ניטרלי: 0

דיבידנד (3) – רווח שאינו רווח פסיבי: 0 רווח פסיבי: 500 סה"כ רווח: 500 רווח ניטרלי: 500
סה"כ רווח – רווח שאינו רווח פסיבי: 1300 רווח פסיבי: 1800 סה"כ רווח: 3100 רווח
ניטרלי: 500

סה"כ באחוזים – רווח שאינו רווח פסיבי: 42% רווח פסיבי: 58% סה"כ רווח: 100% רווח
ניטרלי: 0

הערות לטבלה

- (1)** בהתאם לסעיף 75ב(א)(5), רווח ההון ממכירת המכונה ששימשה לייצור תנורים הינו רווח הון בעסק ומשכך לא ייחשב להכנסה פאסיבית.
 - (2)** בהתאם לסעיף 75ב(א)(5), רווח הון הנובע ממכירת ני"ע שהוחזקו מעל לשנה על ידי כחול ייחשב תמיד להכנסה פאסיבית - וזאת ללא תלות באופי הפעילות שהניבה את אותו רווח ההון. לגבי רווח ההון ממכירת ני"ע שהוחזקו ע"י כחול פחות משנה – לצורך הפתרון ההנחה היא כי פקיד השומה שוכנע כי הפעילות האמורה של כחול בניירות ערך מגיעה לכדי עסק עפ"י סעיף 2(1) לפקודה [כנדרש בהתאם להוראות סעיף 75ב(א)(5) כאשר מדובר במכירת נייר ערך כהגדרתו בסעיף 88 אשר הוחזק ע"י החנ"ז במשך פחות משנה].
 - (3)** בהתאם לסעיף 75ב(א)(5), דיבידנד שמקורו בהכנסה ששולם עליה מס זר בשיעור העולה על 15% (להלן: "דיבידנד ניטרלי") לא יחשב כרווח פאסיבי ולא יחשב כרווח שאינו פאסיבי (היינו ייחשב כ"רווח ניטרלי"), או במילים אחרות – לא יכלול במונה ולא יכלול במכנה לצורך חישוב מבחן מרבית הרווח או ההכנסה הפאסיבית [כמו כן, בהתאם להוראות סעיף 75ב(12), הדיבידנד הניטרלי לא ייחשב כחלק מסכום הרווחים שלא שולמו של כחול].
- הואיל ורוב רווחיה של כחול בשנת המס הינם רווחים הנובעים מהכנסה פאסיבית ($50\% >$ $58\% = 1,800/3,100$), כחול תחשב לחברה נשלטת זרה בשנת המס 2015.

- יודגש, כי הן סעיף 75ב(א)(1) (ב) סיפא (לעניין בדיקת תנאי הרווח הפאסיבי או ההכנסה הפאסיבית) והן סעיף 75ב(א)(12) סיפא (לעניין חישוב סכום הרווחים שלא שולמו של החנ"ז), מפנים להגדרת "דיני המס החלים" כמשמעות מונח זה בסעיף 75ב(1) (ב) – (ג) לפקודה. מכאן נובע, בין היתר, כי הכנסה מדיבידנד שקיבלה כחול (למעט דיבידנד ניטראלי) ורווח ההון שנוצר לכחול ממכירת ניירות ערך (למעט רווח הון מכירת ני"ע שהוחזק פחות משנה והוכח להנחת דעתו של פקיד השומה כי שימש את החברה בעסק או משלח-יד), יכללו הן כחלק מסכום ההכנסה או הרווח הפאסיבי לעניין בדיקת תנאי מרבית ההכנסה או הרווח הפאסיבי בהתאם לסעיף 75ב(א)(1) (ב) והן כחלק מסכום הרווחים שלא שולמו בהתאם לסעיף 75ב(א)(12) – וזאת על אף שההכנסות האמורות לעיל פטורות ממס או שאינם בבסיס המס לפי דיני המס הנוהגים במדינת המושב של כחול (החנ"ז).

דוגמה מס 3:

חלוקת דיבידנד בפועל מתוך רווחים שלא שולמו אשר מוסו כדיבידנד רעיוני בשנים קודמות וזיכוי ממס זר – סעיף 75ב(ד)(1) ו – 75ב(ד1)

דוגמה א:

מר א' (להלן: "היחיד"), הוא יחיד תושב ישראל. היחיד מחזיק ב - 80% מהזכויות בחברת כחול (להלן: "כחול"), חברה שהתאגדה בבליז והניהול והשליטה על עסקיה הוא מחוץ לישראל. יתר הזכויות בכחול מוחזקות על ידי מר ג'ימס שהוא תושב ארה"ב.

ביום 1.1.2015 חילקה כחול דיבידנד ליחיד בסך של 240,000 ₪ (להלן: "הדיבידנד המחולק"). הדיבידנד המחולק נובע כולו מרווחיה הפאסיביים של חברת כחול שנצברו בשנת המס 2014 ושבגינם נזקפה ליחיד בשנת 2014 הכנסה מדיבידנד רעיוני בסך 240,000 ₪ בהתאם להוראות סעיף 75ב(ב) לפקודה ושולם מס על ידי היחיד בסך של 72,000 ש"ח (30%). בגין הדיבידנד שחולק בפועל ליחיד בשנת 2015 נוכה מס זר על ידי שלטונות המס של בליז בסך של 72,000.

הנחה: בשנות המס 2014 ו - 2015 השינוי במדד המחירים לצרכן היה 0%.

להלן פירוט סך ההכנסות של היחיד בשנת המס 2015, שיעור המס החל עליהן בישראל והמס הזר ששולם בגינם (הכול **באלפי ש"ח**):

להלן נתונים לגבי מקור הכנסה דיבידנד: גובה 240, שיעור המס החל בישראל 30%, מס זר ששולם בפועל 72

להלן נתונים לגבי מקור הכנסה ריבית: גובה 100, שיעור המס החל בישראל 25%(1), מס זר ששולם בפועל 20

להלן נתונים לגבי מקור הכנסה עבודה: גובה 250, שיעור המס החל בישראל מדרגות סעיף 121 (2)

(1) הרבית נצמחה על הלוואה שניתנה לתושב ברזיל מהיחיד ועל כן חל עליה שיעור המס שבסעיף 125ג לפקודה (שיעור מס 25%).

(2) היחיד קיבל שכר עבודה בגין מתן שירותי עבודה בחו"ל. חבות המס בישראל בגין שכר העבודה הנה 60,000 ₪, וזאת בהתאם לשיעורי המס המפורטים בסעיף 121 לפקודה.

שנת 2015 (אלפי ₪)

לגבי הדיבידנד, ההכנסה החייבת היא 0. לכן חבות המס בישראל בגינו היא 0. המס ששולם בחו"ל הוא 72,000 ₪ ובהתאם לסעיף 75ב(ד1)(4) זו גם תקרת הזיכוי. בהתאם לסעיף 75ב(ד1)(1) המס הזר ששולם יזוכה כנגד חבות מס הנובעת ממקורות אחרים, כפי שיפורט בהמשך.

לגבי הריבית, ההכנסה החייבת היא 100,000. חבות המס בישראל בגינה היא 25,000 ₪. מס ששולם בחו"ל לפי הנתונים הוא 20,000 ₪, כלומר לכאורה בישראל יש להשלים מס של 5000 ₪. בהתאם להוראות סעיף 75ב(ד1)(1) נעביר 5000 ש"ח מתוך המס ששולם בחו"ל על הדיבידנד שיזוכו כנגד חבות המס הנובעת מן הריבית. יוצא שבישראל לא צריך להשלים מס בגין ההכנסות מריבית.

לגבי הכנסת העבודה, ההכנסה החייבת היא 250,000. חבות המס בישראל בגינה היא 60,000 ₪. בהתאם להוראות סעיף 75ב(ד1)(1) נעביר 60,000 ש"ח מתוך המס ששולם בחו"ל על הדיבידנד שיזוכו כנגד חבות המס הנובעת מן הכנסת העבודה. יוצא, אם כן, שלא צריך להשלים מס בגין הכנסה מעבודה.

לאחר שסך כולל של 65,000 מתוך המס ששולם בחו"ל בגין הדיבידנד הועבר ונוצל כזיכוי כנגד הכנסות מריבית ומעבודה, נותר סך של 7000 ₪. אותו סך של 7000 ₪ שנובע מהמיסים ששולמו בחו"ל בגין הדיבידנד יוחזר לנישום בהתאם להוראות סעיף 75ב(ד1)(3).

דוגמה ב':

בנתוני הדוגמה הקודמת, נניח כי הכנסת הרבית הייתה 360,000 ₪ ונוכה בגינה מס זר של 60,000 ₪ (שאר נתוני הדוגמה הקודמת ללא שינוי).

שנת 2015 (אלפי ₪)

לגבי הדיבידנד, ההכנסה החייבת היא 0. לכן חבות המס בישראל בגינו היא 0. המס ששולם בחו"ל הוא 72,000 ₪ ובהתאם לסעיף 75ב(ד1)(4) זו גם תקרת הזיכוי. בהתאם לסעיף 75ב(ד1)(1) המס הזר ששולם יזוכה כנגד חבות מס הנובעת ממקורות אחרים, כפי שיפורט בהמשך.

לגבי הריבית, ההכנסה החייבת היא 360,000. חבות המס בישראל בגינה היא 90,000 ₪. מס ששולם בחו"ל לפי הנתונים הוא 60,000 ₪, כלומר לכאורה בישראל יש להשלים מס של 30,000 ₪. בהתאם להוראות סעיף 75ב(ד1)(1) נעביר 3000 ש"ח מתוך המס ששולם בחו"ל על הדיבידנד שיזוכו כנגד חבות המס הנובעת מן הריבית. יוצא שבישראל לא צריך להשלים מס בגין ההכנסות מריבית.

לגבי הכנסת העבודה, ההכנסה החייבת היא 250,000. חבות המס בישראל בגינה היא 60,000 ₪. בהתאם להוראות סעיף 75ב(ד1)(1) נעביר רק 42,000 ₪ מתוך המס ששולם בחו"ל על הדיבידנד שיזוכו כנגד חבות המס הנובעת מן הכנסת העבודה, כיוון ש30,000 ₪ מתוך המס ששולם בחו"ל בגין הדיבידנד כבר נוצל כנגד ההכנסות מריבית (כך שההיתרה לזיכוי היא רק 42000 ₪). יוצא, אם כן, שבישראל יש להשלים מס בסך של 18000 ש"ח בגין הכנסה מעבודה.

כיוון שכל המס ששולם בחו"ל בגין הדיבידנד נוצל במלואו כזיכוי כנגד ההכנסות מריבית ומעבודה, לא נותרה לנישום יתרת מס להחזר.

דוגמא מס' 4:

שיעור מס זר אפקטיבי אשר שולם על הכנסה ממנה חולק דיבידנד לחנ"ז והכנסה מדיבידנד כחלק מהכנסה פאסיבית ורווחים שלא שולמו של חנ"ז

נתונים:

א. חברה תושבת ישראל מחזיקה במלוא הון מניותיה של חברה X אשר הינה חברה אחזקות פרטית זרה - תושבת מדינה גומלת. חברה X מחזיקה במלוא הון מניותיה של חברה Y אשר הינה חברה תושבת חוץ אף היא.

- ב. לחברה Y הכנסות מעסק מחוץ לישראל ושיעור מס החברות החל במדינת המושב שלה על הכנסתה החייבת מעסק הינו 18%. אין לחברה Y הכנסות פאסיביות.
- ג. חברה Y חילקה דיבידנדים לחברה X מתוך רווחיה העסקיים בשנים 2015 ו- 2016. סכומי הדיבידנדים שחולקו היו 521,000 אירו בשנת 2015 ו- 714,000 אירו בשנת 2016, כמפורט להלן בנתוני הדוחות הכספיים של חברה Y.
- ד. לחברה Y השקעות במכונות וציוד המשמשים אותה בייצור הכנסתה מעסק מחוץ לישראל, ועל פי דין המס הפנימי במדינת המושב של חברה Y ניתן זיכוי ממס בגין השקעה במכונות וציוד.
- ה. בשל משטר "פטור ההשתתפות" הנוהג במדינת המושב של חברה X לא מוטל מס על הכנסותיה מדיבידנד המתקבלות מחברה Y.
- ו. הכנסותיה היחידות של חברה X בשנים 2015-2016 היו מדיבידנדים שהתקבלו מחברה Y כאמור בסעיף ג' לעיל.

להלן תרשים האחזקות הרלוונטי:

חברה תושבת ישראל מחזיקה ב-100% מהון המניות של חברה X (תושבת מדינה גומלת), אשר מחזיקה ב-100% מהון המניות של חברה Y (חברה תושבת חוץ). חברה Y חילקה דיבידנד לחברה X.

להלן נתונים כספיים מתוך הדוחות שמגישה חברה Y לרשות המס במדינת המושב שלה (במטבע אירו):

להלן נתונים לגבי שנת 2015:

רווח נקי לפני מס (מתוך הדו"ח הכספי) 500,000, התאמות לרווח הנקי (מתוך דו"ח התאמה למס) 50,000, הכנסה חייבת לצרכי מס 550,000.

שיעור מס החברות במדינת המושב של חברה Y 18%, חבות מס – לפני זיכויים – הכנסה חייבת X 18% 99,000, זיכוי מס שוטף בגין השקעה במכונות וציוד בשנת המס 32,000, 67,000, זיכוי מס מועבר משנה קודמת בגין השקעה במכונות וציוד 38,000, מס ששולם בפועל – לאחר זיכויים ממס 29,000.

הכנסה חייבת לצרכי מס – 550,000, מס ששולם בפועל במדינת המושב של חברה Y 29,000, הכנסה חייבת נטו (חולקה כדיבידנד לחברה X בשנת המס 521,000).

להלן נתונים לגבי שנת 2016:

רווח נקי לפני מס (מתוך הדו"ח הכספי) 700,000, התאמות לרווח הנקי (מתוך דו"ח התאמה למס) 150,000, הכנסה חייבת לצרכי מס 850,000.

שיעור מס החברות במדינת המושב של חברה Y 18%, חבות מס – לפני זיכויים (הכנסה חייבת X 18%) 153,000, זיכוי מס שוטף בגין השקעה במכונות וציוד בשנת המס 17,000, 136,000, זיכוי מס מועבר משנה קודמת בגין השקעה במכונות וציוד 0, מס ששולם בפועל – לאחר זיכויים ממס 136,000.

הכנסה חייבת לצרכי מס – 850,000, מס ששולם בפועל במדינת המושב של חברה Y 136,000, הכנסה חייבת נטו (חולקה כדיבידנד לחברה X בשנת המס) 714,000.

השאלה:

האם חברה X עונה להגדרת "חברה נשלטת זרה" בשנים 2015-2016 בהתאם לסעיף 75 לפקודה, ובפרט- האם הדיבידנדים לעיל שחולקו על ידי חברה Y לחברה X הינם בגדר "הכנסה פאסיבית" בהתאם להגדרה שבסעיף 75(א)(5)(א)(2) ובגדר "רווחים שלא שולמו" בהתאם להגדרה שבסעיף 75(א)(12) לפקודה. לשם כך נבדוק ראשית, מהו שיעור המס האפקטיבי ששולם במדינת המושב של חברה Y על ההכנסה שממנה חולק הדיבידנד לחברה X בשנים 2015-2016.

פתרון:

בדיקת שיעור המס האפקטיבי ששולם על הכנסות חברה Y במדינת מושבה:

לגבי שנת 2015: המס ששולם בפועל: 29,000 ₪. ההכנסה החייבת לצרכי מס הייתה 550,000 ₪. 29,000 ₪ לחלק ל-550,000, יוצא – 5.3% שזה שיעור המס האפקטיבי שחל על אותה הכנסה.

כיוון ש-5.3% הוא שיעור מס נמוך יותר מ-15%, ההכנסה של חברה X מדיבידנד תיכלל בהכנסה הפסיבית וברווחים שלא שולמו לשנה זו.

לגבי שנת 2016: המס ששולם בפועל: 136,000 ₪. ההכנסה החייבת לצרכי מס הייתה 850,000 ₪. 136,000 ₪ לחלק ל-850,000, יוצא – 16% שזה שיעור המס האפקטיבי שחל על אותה הכנסה.

כיוון ש-16% הוא שיעור מס גבוה יותר מ-15%, ההכנסה של חברה X מדיבידנד לא תיכלל בהכנסה הפסיבית ולא תיכלל ברווחים שלא שולמו לשנה זו.

בדיקת עמידת חברה X בתנאי החנ"ז בהתאם לסעיף 75ב לפקודה:

1. סעיף 75ב(א)(1) רישא: חברה X הינה חברה תושבת חוץ.
2. סעיף 75ב(א)(1)(א) (תנאי הסחירות): חברה X הינה חברה פרטית וזכויותיה אינן נסחרות בבורסה.
3. סעיף 75ב(א)(1)(ב) (תנאי מרבית ההכנסות או הרווחים הפאסיביים):
 - 3.1 לעניין הגדרת הכנסה פאסיבית כמשמעות המונח בסעיף 75ב(א)(5): הדיבידנד בסך 521,000 אירו אשר חולק לחברה X בשנה 2015 מתוך הכנסה של חברה Y אשר שולם בגינה בפועל מס זר אפקטיבי בשיעור 5.3% (אינו עולה על 15%) - יראו אותו כחלק מההכנסה הפסיבית של חברה X כמשמעות המונח הכנסה פאסיבית בסעיף 75ב(א)(5) (כלומר, על אף ששיעור מס החברות על פי הדין במדינת המושב של חברה Y, מחלקת הדיבידנד, הינו 18%, הרי ששיעור המס הקובע לעניין זה הוא שיעור המס האפקטיבי כאמור לעיל).
 - לעומת זאת, הכנסה מדיבידנד בסך 714,000 אירו אשר חולק לחברה X בשנת 2016 מתוך הכנסה של חברה Y אשר שולם בגינה בפועל מס זר אפקטיבי בשיעור 16% (שיעור העולה על 15%) – לא יראו אותו כחלק מההכנסה הפאסיבית ולא יראו אותו כהכנסה שאינה פאסיבית, או במילים אחרות – לא ייכלל במונה ולא ייכלל במכנה לצורך בדיקת תנאי מרבית ההכנסה הפאסיבית.
- 3.2 בהתאם לסעיפים 75ב(א)(1)(ב) סיפא וסעיף 75ב(א)(12) (המפנים לסעיף 75ב(1)(ב) ו – (ג) המגדירים את המונח "דיני המס החלים" לעניין חישוב סכום ההכנסה, סכום הרווחים וסכום ההכנסה הפאסיבית) - על אף הפטור ממס החל עפ"י דיני המס במדינת המושב של חברה X (מדינה גומלת) על הכנסתה מדיבידנד (מכוח משטר "פטור השתתפות" הנוהג במדינה זו), הרי שיש לכלול את ההכנסה מדיבידנד לעיל בסך 521,000 אירו שהתקבלה בשנת 2015 כחלק מסכום ההכנסה הפאסיבית של חברה X.
- 3.3 מאחר שההכנסה מדיבידנד לעיל בסך 521,000 אירו היא ההכנסה הפאסיבית היחידה של חברה X בשנת 2015 הרי ברור כי מתקיים תנאי מרבית ההכנסה

הפאסיבית בשנה זו בהתאם לסעיף 75ב(א)(1)(ב). לעומת זאת, בשנת 2016 אין לחברה X הכנסה פאסיבית כהגדרתה בסעיף 75ב(א)(5).

4. סעיף 75ב(א)(ג) (שיעור המס החל): עקב משטר פטור ההשתתפות החל על פי דיני המס של מדינת המושב של חברה X, ברור כי שיעור המס החל על הכנסתה הפאסיבית בשנת 2015 אינו עולה על 15%.

5. סעיף 75ב(א)(1)(ד) (מבחן מרבית אמצעי השליטה): 100% מאמצעי השליטה בחברה X (למעלה מ-50%) מוחזקים בידי חברה תושבת ישראל, דהיינו מתקיים התנאי. כמו כן, מאחר שהחברה מחזיקה מעל 10% מאמצעי השליטה בחברה X הרי שהיא נחשבת בעלת שליטה בה כמשמעות המונח בסעיף 75ב(א)(3).

6. סעיף 75ב(א)(12) (הגדרת "רווחים שלא שולמו"): בהתאם להגדרה שבסעיף 75ב(א)(12), הדיבידנד בסך 521,000 אירו אשר חולק לחברה X בשנת 2015 מתוך הכנסה של חברה Y אשר שולם בגינה בפועל מס זר אפקטיבי בשיעור 5.3% (אינו עולה על 15%) - יראו אותו כחלק מהרווחים שלא שולמו של חברה X (כאמור לעיל, שיעור המס הקובע הוא שיעור המס האפקטיבי ולא שיעור מס החברות החל על פי הדין במדינת המושב של חברה Y, מחלקת הדיבידנד), שכן על אף הפטור ממס החל עפ"י דיני המס במדינת המושב של חברה X על הכנסתה מדיבידנד (מכוח משטר "פטור השתתפות" הנוהג במדינה זו), הרי שעפ"י הגדרת "רווחים שלא שולמו" בסעיף 75ב(א)(12), המפנה לסעיף 75ב(1)(ב) ו- (ג) לעניין הגדרת "דיני המס החלים", כנוסחם של סעיפים אלו לאחר תיקון 198, יש לכלול הכנסה מדיבידנד כאמור כחלק מהרווחים שלא שולמו של חברה X, וזאת גם אם ההכנסה פטורה ממס או שאינה בבסיס המס עפ"י דיני המס של מדינת המושב הגומלת של חברה X. על כן הכנסתה האמורה של חברה X תמוסה בידי בעלת השליטה בה, חברה תושבת ישראל, כהכנסה מדיבידנד רעיוני בשנה 2015 עפ"י הוראות סעיף 75ב(ב) לפקודה בשיעור מס של 25% עפ"י סעיף 126(ג). לעומת זאת, הכנסה מדיבידנד בסך 714,000 אירו אשר חולק לחברה X בשנת 2016 מתוך הכנסה של חברה Y אשר שולם בגינה בפועל מס זר אפקטיבי בשיעור 16% (שיעור העולה על 15%) - לא יראו אותו כחלק מהרווחים שלא שולמו של חברה X, ועל כן לא ימוסה בשנה 2016 כהכנסה מדיבידנד רעיוני לפי סעיף 75ב(ב) בידי החברה תושבת ישראל בעלת השליטה בחברה X.

דוגמא מס' 5:

סעיף 175ב(ג)(1) - החרגת רווח הון שנוצר במסגרת שינוי מבנה במדינת המושב של החנ"ז שהיא מדינה גומלת, אשר מהותו דחיית אירוע מס ואינו כולל חילופי מקרקעין במקרקעין, מסכום הרווחים שלא שולמו
תרשים אחזקות - לפני שינוי מבנה במדינה גומלת:

חברה תושבת ישראל מחזיקה 100% מהון המניות של חברה X (חברה תושבת מדינה גומלת). חברה X מחזיקה ב-100% מהון מניותה של חברה Y (חברה תושבת מדינה גומלת) שמחזיקה ב-10% מהון המניות של חברה Z (חברה תושבת חוץ). בנוסף, חברה X מחזיקה ב-30% מהון המניות של חברה Z באופן ישיר. שאר בעלי המניות של חברה Z, כלומר 60% מבעלי המניות, הם ציבור בבורסה בחו"ל.

תרשים אחזקות – אחרי שינוי מבנה במדינה הגומלת (לאחר פרוק/מחיקת חברה Y)

החברה תושבת ישראל מחזיקה ב-100% מהון המניות של חברה X שמחזיקה ב-40% מהון המניות של חברה Z. שאר בעלי המניות ב-Z הם הציבור בבורסה בחו"ל.

נתונים:

- חברה תושבת ישראל במחזיקה במלוא הון מניותיה של חברה X – חברת אחזקות פרטית תושבת מדינה גומלת, אשר מחזיקה במלוא הון מניותיה של חברה Y – אף היא חברת אחזקות פרטית תושבת אותה מדינה גומלת (להלן: "המדינה הגומלת").
- חברה Z הינה חברה ציבורית, תושבת חוץ, אשר מניותיה נסחרות בבורסה בחו"ל, כאשר 60% מוחזקים בידי הציבור, 30% מוחזקים במישרין בידי חברה X ו-10% מוחזקים בידי חברה Y (זהו הנכס היחיד של חברה Y).
- הקבוצה מבקשת לבצע רה-ארגון, במסגרתו תפורק/תימחק חברה Y, כך שלאחר שינוי המבנה חברה X תחזיק 40% מהון מניותיה של חברה Z (אשר כוללים 30% מהון המניות של חברה Z שחברה X החזיקה במישרין ועוד 10% מהון המניות של חברה Z שהוחזקו ע"י חברה Y לפני פירוקה (להלן: "המניות המועברות")), והציבור יחזיק 60%.
- כתוצאה משינוי המבנה נוצר עפ"י דיני המס במדינה הגומלת אירוע מס אשר מסווג כרווח הון, אולם במסגרת כללי המיסוי החלים במדינה הגומלת על שינוי מבנה זה, רווח ההון האמור נדחה למועד בו תמכור בעתיד חברה X את המניות המועברות לצד ג' – אז תחויב חברה X במס רווח הון במדינה הגומלת.

שאלה:

האם יש לראות את רווח הון אשר נוצר כתוצאה משינוי המבנה המתואר לעיל במדינה הגומלת כחלק מרווחים שלא שולמו של חנ"ז ?

תשובה:

- במקרה זה, מאחר שעפ"י דיני המס במדינה הגומלת מדובר ברווח הון במסגרת שינוי מבנה במדינה הגומלת שמהותו דחיית אירוע המס ואינו כולל חילופי מקרקעין במקרקעין, הרי שעפ"י הוראות סעיף 75ב(ג)1(1) - רווח ההון האמור לא ייכלל במסגרת רווחים שלא שולמו של חנ"ז, ועל כן על החברה תושבת ישראל, בעלת השליטה בחנ"ז, לא יחול במועד שינוי המבנה בחו"ל חיוב במס בגין הכנסה מדיבידנד רעיוני מחנ"ז עפ"י סעיף 75ב(ב).
- בעת מכירת המניות המועברות בעתיד ע"י חברה X לצד ג', יש לבחון שוב את תחולת הוראות סעיף 75ב לפקודה - לעניין מיסוי בעל שליטה תושב ישראל בחברה נשלטת זרה.